

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Senator dr. Šverljuga o vprašanjih naroda in države.

Na seji senata v Beogradu dne 26. marca je imel bivši finančni minister dr. Šverljuga govor, v katerem je razpravljaval o državnem proračunu. Raztolmačil je svoje stališče ter naziranje svojih tovarišev v narodnem klubu o važnih političnih in upravnih vprašanjih, ki se tičejo naše države.

Narod in narodnost.

O vprašanju pojma, kaj je narod, tako je rekel dr. Šverljuga, je brez števila učenih razprav. Po našem mišljenju v praktični politiki ne moremo iti mimo dušeslovne strani. Vprašanje narodnosti je odvisno od tega, kako ljudstvo čuti. Ako tu približamo svoje uho do ljudskega utripa, pa bomo še danes in vedno začutili v nad 90% slučajev med pripadniki jugoslovanske državne skupnosti močne utripe slovenstva, hrvatsstva in srbstva, našli bomo globoko čuvstvo, vezano na srbski, hrvatski ali slovenski ideal. Zato je za nas vprašanje vesti in zavesti svoje dolžnosti, da ne smemo trmoglavo graditi na nauku, ki zanika vsaka čuvstva, ko nas izkušnja uči, da je drugače. Že tisoč let se Hrvati bore za svojo narodno in politično samobitnost. Ali mislite, da je ta tisočletni boj Hrvatov prešel brez posledic in da ni zapustil v duši Hrvatov neizbrisnih sledov? Ti sledovi so ostali kot posebna hrvatska miselnost. Toda tudi Srbi in Slovenci imajo svoj podedovani ideal. Sedaj je vprašanje: ali hočemo razumeti zgodovino, razvoj in razne podedovane ideale ter jih kakor resno in pozitivno stvar uvaževati; ali pa ne uvaževati ter trdovratno stati na stališču političnega nauka, češ, da je narodno edinstvo v dušah že izvršeno dejstvo? Ali so Slovenci, Srbi in Hrvati trije narodi, ali samo eden? Pri tem vprašanju moramo poudariti samo to, da je naša želja in tudi naša dolžnost, ničesar ne storiti, kar bi moglo iz preteklosti in sedanjosti motiti to edinost.

Država.

Imamo, hvala Bogu, skupno državo. Narod hoče to državo. Z ozirom na njeno ureditev naj mi bo dovoljeno, kakor je bilo dovoljeno g. predsedniku ministrskega sveta, sklicevati se na značilne in modre besede Nj. Vel. našega kralja dopisniku Reuterja: »Razvoj jugoslovanskega edinstva ne sme vsebovati uničevanja samobitnih elementov (sestavlin) srbstva, hrvatsstva in slovenst-

va. Hrvati bodo še dalje ostali Hrvati, Srbi Srbi, Slovenci Slovenci in vsi skupaj pa ponosni Jugoslovani.« S tega stališča zastopamo misel, da mora ureditev naše države biti avtonomna, kar bo za državo mnogo manj nevarno, kakor pa je današnje stanje. Tisti trenutek, ko se bo z zares široko avtonomijo ali federativno ureditvijo ljudstvu dala možnost, da se politično izživlja, tedaj bo naša skupna država zopet začela v polni in še večji meri vršiti svojo delavnost za dopolnjenje. Bistra državna uprava po našem mnenju nima nobene druge dolžnosti, kakor samo to, da ta naravni razvoj čim manj ovira. V ta namen je državna uprava dolžna, najprvo prenehati z vsako prisilno namero zenačenja, ker so te namere glavni krivec nepovoljnih pojavov sedanjega stanja v naši državi.

Centralizem.

Pri nas je uveden centralizem v glavnem po francoskem vzorcu. Pa nihče ni pomislil, da je francoski centralizem posledica čisto posebnega zgodovinskega razvoja skozi tisoč let. Pričenja se s Karlom Velikim. Džozorel pa je šele polnih tisoč let kasneje. In šele ogromna osebnost Napoleona Velikega je mogla izvesti ta centralizem, ki danes vlada na Francoskem, in sicer v času, ko na državno ureditev narodna misel ni imela nobenega vpliva. Temeljna napaka naših centralistov je bila pač ta, ker niso razumeli, da je ta centralizem po francoskem vzorcu za nas, ki nismo imeli ne Karla Velikega, ne skupne tisočletne zgodovine in ne Napoleona, popolnoma neprimeren in neuporaben. Saj smo mi imeli popolnoma narobe razvoj, ki je naravnost odgajal in krepil narodno-zgodovinske posebnosti, katere danes žive na ozemlju naše države. Zato je po našem prepričanju dolžnost voditeljev državne politike, naj

razumejo, da je s 6. januarjem končno pokopan vsak teoretični in praktični centralizem in da ni večjega greha nad našimi državnimi interesi, kakor vzdrževati sistem, ki ne ustreza našim razmeram ne notranjemu narodnemu ustroju, in, kar je poglavitno, povzroča tudi nevoljo največjega dela našega naroda.

Najširša samouprava.

Naša državna ureditev se mora prilagoditi našemu zgodovinskemu razvoju, ki je razvil naše 3 narodne samobitnosti, katerim moramo dati možnost, da se izžive v ustrezajoči državni ureditvi. Že preveč časa smo izgubili z napačno centralizacijo, zato moramo sedaj pospešeno nadomestiti, kar je bilo izgubljeno. Prehod na najširšo samoupravo z vsemi pridevki bodisi avtonomije ali federacije, smatramo za edino sredstvo za ozdravljenje našega narodnega življenja. Pravilno je stališče naše izjave, da tudi načelo edinstvene države brez škode prenese notranjo ureditev najširših samouprav z vsebino avtonomije ali federacije. Saj niti glede oblasti kakor tudi glede ozemlja ni nobene popolnoma enotne države. Kjerkoli imajo ustavno monarhijo, je oblast razdeljena med vladarja in zastopnike ljudstva. Profesor Pitamice pravi: Strogo enotna država bi bila samo tedaj, ko bi tvorila samo en volilni in upravni okraj, kar pa je mogoče samo pri zelo majhnih državah. Taka država pa je Jelineku le samo šolski vzgled, ki ga pa v resnici ni!

Vsaka federativna država ima močne momente edinstvenosti. Tak element nam je že dan z našo narodno dinastijo, edinim vprašanjem, ki je pri nas izven razprave, ter s tem, da ustavna ureditev more biti samo delo vse naše države. Ustavotvorna oblast pohaja torej od celote. Pri tem delu morajo sodelovati vsi deli. To bo na vsak način močna oblast, ki jo predstavljata krona in skupni parlament. Smatramo za politično nujno potrebo, naglasiti, da s centralizmom ne moremo več naprej.

Dr. Šverljuga o delu katoliške duhovščine.

Na seji senata 28. marca je dr. Šverljuga zopet povzel besedo ter med drugim izjavil:

Odkar obstoja naša država, je slovenska in hrvatska duhovščina stala vedno ob strani svojega naroda ter ga ni zapuščala niti v najtežjih trenutkih. Če bi ne bilo katoliške duhovščine, bi

se Slovenci že zdavnaj vtopili v morju germanstva (nemštva). Dr. Šverljuga je ostro obsodil vse napade proti jugoslovanski katoliški duhovščini v naši narodni skupščini, kakor da bi bila ta duhovščina, ki je bila vedno nacionalna, sedaj naenkrat nastopila proti lastni državi. Zato vse take napade najodločneje odbija.

V svojem nadaljnjem govoru je opozarjal senatorje na veliko škodo, ki so jo trpele posamezne države, ki so se spustile v kulturni boj. Tu se je obširno bavil z borbo železnega kanclerja Bismarcka proti katoliški Cerkvi v Nemčiji ter je naglasil, da je ta borba, ki je bila velika in težka, vrgla v ječo več kot deset škofov in nad 100 duhovnikov. Več ko sto cerkva je bilo zaprtih, zaprle so se šole in semenišča, gojilo pa se je pridobivanje duš, toda vse to ni nič koristilo in se je moral nazadnje ta železni kancler vendarle napotiti v Canosso (udati se).

Dr. Šverljuga je nato ponovno obsodil razne izjave, ki so jih podali posamezni govorniki v narodni spuščini in na drugih mestih proti škofom in proti katoliški duhovščini, s čimer so dajali samo našim sovražnikom v roke material za gonjo proti naši državi. »Ko imam pred očmi tako težak položaj, v katerem se nahajamo, se vprašujem,

če je bilo potrebno, modro in politično, pri tem položaju in v tem vzdušju razpustiti Prosvetni zvezi v Ljubljani in v Mariboru. To pomeni razpust vseh prosvetnih organizacij slovenskih katoličanov. Ali je v teh težkih časih na mestu in modro, da se z gotove strani spravi izven zakona cel verski red in da se mu ne nudi niti prilika za obrambo? Ali bo koristilo verskemu in duhovnemu miru, ko se baš v teh časih z dodatnim zakonom k agrarnemu zakonu ogroža cerkveno premoženje in s tem postavlja v vprašanje pomen zakona, ki je bil proglašen za definitivnega? Oni, ki so danes na državni upravi, naj dobro premislijo, kajti njihova odgovornost pred zgodovino in bodočimi pokolenji našega naroda je velika. Vsakdo, ki mu je na srcu korist te države in ki noče podpirati naših sovražnikov, naj skuša najti izhod iz tega mučnega in neznosnega cerkveno-političnega stanja.

V NAŠI DRŽAVI.

Senat Jugoslavije. Na seji senata 30. marca je imel govor zunanji minister dr. Jevtič, ki je izjavil, da je Mala antanta britanski razorožitveni načrt sprejela kot podlago za razgovor s težnjo, da s svoje strani doprinese vse, kar more, da bi se dosegel stvaren sporazum v razorožitvenem vprašanju in za organizacijo miru. Glede na pogajanja za ustanovitev direktorija štirih držav nad Evropo je navedel izjavo Male antante, ki pozdravlja vsak sporazum med državami, s katerim se prijateljsko urejujejo izključno njihovi interesi; priznati se morajo sporazumi v interesu tretjega; obžalovati je, da se je v ta pogajanja, ki so se vršila zadnje dni, vmešala ideja revizionistične politike, in oslabila čut zaupanja. Vlada Jugoslavije bo neprestano spremljala razvoj vseh važnih mednarodnih razgovorov ter bo pazila na to, da ostanejo narodni interesi in integriteta (celotnost) držav Male antante popolnoma zaščiteni.

Državni proračun je bil 30. marca sprejet tudi od senata in se bo izvajal.

Proračun dravske banovine v višini 120 milijonov dinarjev je potrdilo fin. ministrstvo in je stopil v veljavo s 1. aprilom.

==

V DRUGIH DRŽAVAH.

Diktatorske skomine Dollfussove avstrijske vlade. Obče prevladuje mnenje, da bo proglašil avstrijski kancler Dollfuss s pomočjo državotvorcev (kršč. socialcev in Heimwehra) diktaturo in se bo polastil vse oblasti v državi. Njegova akcija bi naj bila naperjena v prvi vrsti proti socialnim demokratom in hitlerjevcem. Vlada je tudi sklenila razpust oboroženega socialističnega »Schutzbunda«, ki je bil razpuščen po vsej državi dne 31. marca. Dunajski socialistični župan Seitz, ki je ob enem

deželni glavar Dunaja, je pa razpustil Heimwehr.

Hitler in Cerkev. Hitler stalno izjavlja, da je katoličan ter hoče ostati katoličan. Ima pa v svoji stranki tudi takšne ljudi, ki so zagrizeni nasprotniki vsake vere, osobito še katoliške. V narodno-socialističnem programu so točke, ki so protikatoliškega in protiverskega značaja. Zato so nemški škofje narodno-socialistični pokret obsodili in odklonili. Hitler je želel spravo s katoliško Cerkvijo. Radi tega je na seji državnega zbora 23. marca izjavil, da vidi narodna vlada v obeh krščanskih veroizpovedih (katoliški in protestantovski) najvažnejša činitelja za ohranitev narodne kulture. Zato bo spoštovala vse pogodbe, ki so bile sklenjene med temi veroizpovedmi in med posameznimi nemškimi državami. Njune pravice se nedotakljive. Narodna vlada polaga tudi največjo važnost na prijateljske odnose s sv. Stolico (rimskim papežem) in se bo trudila, da jih še poglobi. Na ta zagotovila, ki jih je dal Hitler, so nemški škofje izjavili, da ne ukinjajo obsodbe versko-nravnih zmot, imajo pa zaupanje, da dosedanje prepovedi in svarila ne bodo več potrebna.

Obračun nemškega kanclerja Hitlerja z židi. V sporazumu z vlado je izdalo vodstvo narodno-socialistične stranke na nemški narod proglas, s katerim je odrejen s 1. aprilom splošen bojkot vseh nemških židov. Proglas je utemeljen s trditvijo, da so se pridružili židje komunistični akciji proti Nemčiji v inozemstvu ter da širijo neresnične vesti, ki bi zamogle Nemčiji hudo škodovati. Bojkotni pokret je prišel v soboto dne 1. aprila in bo trajal do preklica od strani vodstva stranke. Do bojkota pa ni došlo dne 1. aprila, ampak že nekaj dni prej. Ni pa ostalo samo pri bojkotu, ampak je bil po raznih mestih v Nemčiji razbitih več židovskih trgovin, kavarn in drugih lokalov. Dne 1. aprila so morali židovski trgovci in podjetniki za dva meseca izplačati vse nežidovske nameščence in nato zapreti svoje poslovne prostore.

Vsakemu stanu pravico

Kraljevska banska uprava je z odlokom z dne 9. februarja t. l. ukazala, da se ima tudi od doma zaklane živine, katere meso je namenjeno za razprodajo, plačevati 3odstotni prometni davek. Z odlokom z dne 28. februarja t. l. pa je banska uprava na zahtevo mesarjev, združenih v mesarskih zadrugah, in na zahtevo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo znatno omejila pravice kmetov do klanja svoje živine in razprodaje mesa. Po novem odloku je dovoljen le zakol v sili. Vrhutega je dovoljeno klati doma samo izjemoma; ko ni mogoče rediti vse živine, se lahko 1 goved zakolje doma. Pa tudi kontrola po mesooglednikih in uradnih živinozdravnikih je poostrena. Ponujanje mesa od hiše do hiše je prepovedano. Zakol živine se mora javiti mesoogledniku ali pa živinozdravniku najmanj 8 dni pred zakolom.

Srezko načelstvo v Laškem je z odlokom z dne 13. marca določilo, v katerih občinah ima izvrševati nadzor nad klanjem uradni živinozdravnik in kje občinski mesooglednik. V občinah Dol in Jurklošter ter v nekaterih vaseh občine Loke izvršujejo mesoogledniki nadzor nad zakolom živine, v vseh preostalih občinah okraja pa uradna živinozdravnika v Laškem in Trbovljah.

Ugotoviti moramo, da kmet ni klal doma živine, dokler je bil v stanu, da jo po primerni ceni proda. Klanje na domu se je pričelo šele v letu 1931, najbolj pa lansko jesen, ko kmet živinorejec sploh ni našel kupca za svojo živino.

Odlok z dne 28. februarja, s katerim se omejuje klanje živine, je izdala banska uprava na opozorilo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki je opozorila bana na težko stanje mesarskega stanu. Priznati je, da prav posebno mali mesarji tudi občutijo težave sedanje krize. Nastane pa vprašanje, kje imamo kmetje svoje stanovsko organizacijo, ki bi opozarjala oblasti na težko stanje, v katerem se nahaja pretežna večina slovenskega malokmetijstva. Ker ljudje sedaj manj mesa porabijo, mesarji manj zaslužijo; dejstvo pa je, da imajo mesarji ugodnost od tega, ker je cena goveji živini tako nizka. — Kmetijski stan, ki tvori pretežno večino prebivalstva naše države, je pod hudim pritiskom krize. Dne 15. marca se je vršilo v Celju zborovanje celjskih trgovcev, na katerem je izjavil celjski trgovec Stermecki, da previsoka carinska zaščita poostruje krizo našega kmeta. Kar proda, mora prodati napol zastonj, kar pa kupuje, mora drago plačevati. Kadar gre kmetu slabo, gre tudi trgovcu. Te besede naj si merodajni krogi dobro zapomnijo, kajti najboljša politika bo tista, ki bo ščitila kmeta, ki je steber države.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,

polletno 16 Din,

četrtletno 9 Din.

Proti
zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

PO SVETU KATOLIŠKEM

Nemški katoliški shod boče letos na Dunaju. Katoličani v Nemčiji priredijo vsako leto velik katoliški shod v tem ali drugem mestu nemške države. Letos bodo imeli skupen katoliški shod z avstrijskimi Nemci, in sicer na Dunaju. Razlog je med drugim v tem, ker se letos obhaja 250letnica turškega navala na Dunaj. L. 1683 je stala ogromna vojska Kara Mustafe pred Dunajem. Stiskanemu mestu so prišli na pomoč krščanski vladarji s svojimi armadami, med njimi slavni poljski kralj Sobiesky, ter so turško armado pred dunajskim obzidjem popolnoma porazili. Veliko bolj naglo, kakor so prišli, so Turki izpred Dunaja izginili. — Pripravna dela za katoliški shod so v polnem teku. V Gradcu je bilo 26. marca veliko katoliško zborovanje, na katerem je poleg graškega škofa tudi govoril dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer. V svojem govoru je o nalogah katoliškega shoda med drugim rekel: »Zopet je prišla za Evropo odločilna ura. Velikanske sile se trudijo, da bi iz političnega, gospodarskega in duhovnega razsula, ki je sledilo svetovni vojni, zgradili novo dobo. Naj li krščanstvo, naj li katoliška Cerkev molči ter stoji ob strani? Ali naj prepušča preureditev človeškega sožitja na vseh črtah silam, ki menijo, da pri novi gradbi sveta stari temelji krščanstva niso več potrebni? To ne sme biti!« — Program katoliškega shoda je dunajski kardinal določil takole: »Kristus in zapad! Rešitev zapada od turškega navala nam daje pravico, da v duhu pozovemo ves zapad pred Kristusovo sodišče ter ga vprašamo, v kakšnem odnosu je do Kristusa, iz kojega duha je vznikal in zrastel.«

Preganjanje katoličanov v Španiji. Guvernerji (upravitelji) pokrajin imajo polno skrb, da morejo s političnimi globami kaznovati vse tiste zavedne katoličane, ki se na ta ali drug način pregrešijo zoper zakone. Tako je guverner pokrajine Leon naložil globo v znesku 120.000 Din nekaterim osebam, in med njimi tudi nekemu sodniku, češ, da so o priliki neke verske prireditve izgovorili besede proti vladi. Prednica nekega samostana je bila kaznovana, ker je dala na star način pokopati neko umrlo redovnico. Prebivalci Turienisa, moški in ženske, so morali plačati visoko globo, ker so ob vesti, da je republike konec, zvonili z zvonovi. Kdor ni mogel ali hotel plačati, je moral v zapor. V Valenciji je bilo kaznovanih

8 najodličnejših gospa, ki so v imenu krščanskih ženskih organizacij protestirale pri oblastih zoper rušenje nekaterih križev. Oblast je korak tega odposlanstva obeležila kot »javno manifestacijo brez dovoljenja oblasti« ter je vse gospe kaznovala. Ker gospe niso hotele plačati globe, so bile odpeljane v zapore. Hudemu preganjanju so izpostavljeni katoliški listi. Samo majhen napad na framonstvo zadostuje, da se list ustavi, urednik pa kaznuje ali pa izžene iz kraja, kjer list izhaja. Takšna je svoboda tam, kjer vlada svobodomiselstvo, liberalizem in nekrščanski socializem.

Katolicizem na Kitajskem lepo napreduje. Kljub neprestanim revolucijam, meščanskim vojnám in japonsko-kitajski vojni katoliška Cerkev stalno napreduje ter pridobiva novih pristav. Tudi zmode so ji v korist. Tako je v Džeholu več vasi zaprosilo, naj se jim pošljejo katoliški katehisti, ker so ljudje videli, da je tamkaj, kjer imajo katoličani besedo, boljša organizacija in silnejši odpor proti roparjem in banditom. Tako je tudi monsignor Edvard Galvin, apostolski vikar v Hangyangu na Kitajskem izjavil, da je nastal po krajih, kjer so prej divjale komunistične bande, po njihovem porazu in odhodu med prebivalstvom obsežen pokret za vstop v katoliško Cerkev. Jako so se tudi ljudstvu omilili katoliški misijonarji, ki so ob času roparskih napadov in povodenj pokazali veliko junaštva ter so organizirali pomoč tisočim in stotisočim. Če bi bilo dosti katoliških misijonarjev, bi cele pokrajine, tako izjavljajo misijonarji, prešle v katoliško vero. Kar se tiče krstov, se število krščenih dnevno množi. Ne prenačijo pa se misijonarji s podelitvijo zakramenta sv. krsta. Nagloma krstijo samo tiste, ki so v smrtni nevarnosti, druge pa prej po raznih tečajih pou-

čujejo v veri. Duhovniki holandskega društva za zunanje misljone poročajo, da so zadnji čas dobili več katehumenov, ki se pripravljajo za krst, kot pa prej v desetih letih.

Kladovšekov stric — 80letnik.

Letos dne 6. aprila bo minulo 80 let, kar se je rodil v prijazni Jagroviči v župniji Buče pri Kozjem Jurij Božiček, obče znan z domačim imenom: Kladovšekov stric. Z lastno pridnostjo, predanostjo in s pomočjo svoje že rajne žene Marije se je kmalu gospodarsko utrdil in stopil tudi glede javnega dela na plan.

Dobri Jurij je požrtvovalen cerkveni ključar župne cerkve sv. Petra na Bučah od leta 1895 do danes. Za njegove številne zasluge za povzdigo časti in lepote hiše božje mu je izrekel ob priliki 80letnice pismeno priznanje in pohvalo knežškofijski ordinarijat v Mariboru.

Jubilant je bil daljšo dobo obče spoštovani župan, občinski odbornik celih 40 let in je bil kot tak tudi pohvalno priznan s kolajno od kralja.

Na Bučah deluje v dobrobit kmeta posojilnica od leta 1910. Naš Jurij je njen odbornik od ustanovitve.

Treba še omeniti, da je še bil dolgo vrsto let načelnik šolskega odbora in vrši službo očeta občinskih revežev do danes.

Kladovšekov stric živi že nekaj let po predaji posesti v Jagroviči na drugem manjšem gruntu v bližini župne cerkve, kjer je pred leti slavil zlato poroko s še tedaj živo ženko Marijo.

Slavljenec je še krepkega zdravja, vesele narave, izredno gostoluben, bil je vsikdar zaveden Slovenec, bogznaj koliko let je že naročnik »Slovenskega gospodarja« in kot goreč član Apostolstva mož vsak mesec pri mizi Gospodovi.

Vzredil je 4 otroke. Eden sin Franc je župnik v Kamnici pri Mariboru, za domačijo odločeni Jože je izginil takoj začetkom vojne nekje v Galiciji, ena hčerka je pridna gospodinja na domu, druga Marija pa vzgledna mati ter obče spoštovana gospodinja pri Radejevih na Zidanici pri Rajhenburgu.

Ob priliki — redkega — 80letnega jubileja se hoče dobremu Kladovšekovemu stricu »Slovenski gospodar« njemu kot dolgoletnemu naročniku oddolžiti na ta način, da mu želi še krepkega zdravja ter brezskrbne dobre volje do skrajnih mej človeškega življenja!

200 koledarčkov je še na razpolago!

Da povsem do zadnjega vse koledarje »Slov. gospodarja« spravimo ljudem v roke, oddajamo teh zadnjih 200 izvodov po polovični ceni:

Din 5.—

Pošljite v pismu znak za 5 Din, pa ga boste dobili. Naročila sprejema, dokler traja zaloga, Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

NOVICE

Sokol ni državna ustanova. Tako je razsodilo bansko sodišče v Zagrebu. Neki Leakovič iz Bošnjakov pri Osijeku je bil proti sodelovanju gasilskega društva s Sokolom, češ, da je ta politično društvo, ter da bo občina v slučaju takega sodelovanja odrekla gasilnemu društvu vsako podporo. Leakovič je bil od osiješkega sodišča obsojen na 2 meseca zavora in 500 Din denarne kazni, pogojno na 2 leti. Pritožil se je na bansko sodišče v Zagrebu. To sodišče je zavrglo osiješko obsodbo ter Leakoviča oprostilo. V razlogih je sodišče izreklo, da Sokol kraljevine Jugoslavije ni državna ustanova v smislu čl. 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Za državno ustanovo se Sokol ne more smatrati, čeprav je osnovan z zakonom. Omenjeni člen je namenjen le za one ustanove, ki jim je zaupana vršitev državne oblasti, dočim je Sokol organizacija, osnovana izključno le z nalogo za fizično in moralno vzgojo naroda.

Smrt znanega frančiškana. V starosti 72 let je umrl v Zagrebu g. p. Vendelin Vošnjak, večletni gvardijan na Trsatu. Rajni je bil doma iz Šmartna pri Velenju in so ga dobro poznali mnogoteri romarji k trsaški Materi božji.

Umrl je v Framu pri Mariboru vpok. in obče priljubljeni davčni upravitelj g. Ivan Vidmar. Pokoj njegovi duši, preostalem naše sožalje!

S prvega nadstropja je padla dne 29. marca v Mariboru v Dravski ulici triletna Silvica Ogrinc. Otrok si je pri hudem padcu pretresel možgane in dobil tudi druge opasne notrajne poškodbe.

Smrt ga je rešila štiriletno ječe. Dne 16. decembra lanskega leta je bil obsojen Jožef Hojnik iz Radvanja pri Mariboru na štiriletno ječo radi uboja Jakoba Klemenčiča, ki je bil izvršen dne 18. novembra l. l. v Razvanju. Oblast je

Združene ameriške države so natisnile nove množine papirnatih dolarjev, da bi s tem zajezile denarno krizo.

zvala Hojnika, da odsedi prisojeno kazen, a je ta dne 29. marca nenadoma umrl.

Velik požar v Hočah pri Mariboru. V noči na 31. marca je upepelil ogenj v Hočah pet gospodarskih poslopij. Pogorela sta dva posestnika: Franc Babič in Ivan Prelog. Požrtvovalnemu delu gasilcev iz raznih krajev gre zasluga, da niso zajeli plameni še stanovanjske hiše. Živino so rešili, le ena krava je zgorela. Škoda je velika, zavarovalnina neznatna in vse govori, da gre v tem slučaju za požig.

Strašno delo požigalčeve roke. Zgornja in Spodnja Polskava trepetata že zopet dalje časa pred požigalčevo roko, ki je še neizsledena ter od časa do časa z vso krutostjo deluje. Zadnji teden je požigalec v eni noči požgal dvoje gospodarskih poslopij. Prva žrtev požiga je postal posestnik in železničar Mesarič na Spodnji Polskavi. Ogenj mu je uničil gospodarsko poslopje in hišo. Škoda je tem občutnejša, ker je zavarovalnina nizka. Komaj je bilo uničeno

Mesaričevo imetje, se je že pojavil podtaknjen rdeči petelin na gospodarskem poslopju župnišča na Zgornji Polskavi. Gašenje je bilo težavno radi pomanjkanja vode. S poslopjem vred je zgorela krma, vozovi in razno gospodarsko orodje.

Še en požar na Gornji Polskavi. V petek večer dne 31. marca, ob po pol 12. uri, je bil zopet ogenj. Zlobna roka je zažgala gospodarsko poslopje posestnika Štefana Marčič, po domače: Kaukler.

Izdelovalnica poljedelskega orodja je pogorela v Trnišah pri Sv. Marjeti v župniji Št. Janž na Dravskem polju posestniku Kirbišu.

Sreča v nesreči. Dne 29. marca krog 4. ure popoldne je peljal pri postaji Sv. Lovrenc na Dravskem polju preko tira kravjo vprego Anton Peršuh. Radi slabega sluha in vida ni opazil bližajočega se brzovlaka Pragersko-Kotoriba. Lokomotiva je odtrgala eno kravo od voza in jo vrgla s proge, druga je obvisela na odbijačih stroja. Obe kravi

Kitajsko branijo z orožjem tudi Kitajke. Pri zavzetju Jehola so zajeli Japonci tri kitajske vojake in med temi vidimo levo žensko v vojaški preobleki. — Desno: Japonske čete počivajo pri prodiranju proti Kitajcem v najhujšem mrazu na prostem v snegu.

sta bili ubiti, Peršuh in voz sta ostala po naključju nepoškodovana.

Smrtina nesreča. Dne 29. marca se je pripetila v Spuhlji pri Ptujju nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev v osebi 72-letnega prevžitkarja Ivana Vičarja iz Brstja. Po cesti iz Ptujja je pridrdral na vojaškem motornem kolesu pilot-narednik Majcen iz Zagreba. Srečanje s starčkom je bilo tako nevarno, da je bil umik nemogoč. Motorno kolo je podrl Vičarja z vsilo na tla. Narednik se je takoj zavzel za ponesrečenca, ga spravil v bolnico v Ptuj, kjer je pa že kmalu podlegel poškodbam.

Pred cerkvijo dva obstrelil in enega obklal. Pri Sv. Andražu v Slov. gor. se je odigral v nedeljo ob pol desetih dopoldne, ko je šlo največ ljudi k službi božji, pred farno cerkvijo krvav zločin, ki je vse obsodbe vreden in kriči po strogi obsodbi podivjanega krivca. Pijani Franc Kocuvan je oddal proti kmečkemu sinu Francu Žmavcu iz samokresa strel, ki je zgrešil cilj in ranil po nedolžnem 13letnega Janeza Andrašiča iz Erjavcev in 16letnega Franca Lovreca iz Smolincev. Žmavc, katerega strel le slučajno ni zadell, je zbežal proti cerkvi, da bi se skrčil pred ponovnim napadom. Kocuvan je dohitel bežečega pred cerkvenimi vrati in mu je zasadil nož globoko v hrbet. Obklani se je zgrudil nezavesten in je njegova poškodba tako opasna, da zdravnik ni dopustil takojšnjega prevoza v bolnico. Župan od Sv. Andraža Tomaž Toš je napadalca začasno zaprl v občinski zapor, nakar ga je predal orožnikom, ki so našli pri njem pištolo in dva noža. Kocuvan je priznal po aretaciji, da je obklal Žmavca iz starega sovraštva. Ko so Andraževčani videli pred cerkvijo zagrešeno krvavo dejanje, so se razbežali na vse strani in služba božja je bila preložena za kratek čas.

Požig in izsiljevanje. Mariborsko sodišče je obravnavalo dne 30. marca tale slučaj: 42letni delavec Mihael Lange je zažgal dne 8. novembra l. l. na dvorišču župnišča v Murski Soboti kup

Pri slabi prebavi želodca

zaprtosti, napihnjenosti, hemeroidih in slabem delovanju čreves, arterioskleroze itd. izvrstno deluje, osvežuje in čisti kri

„Planinka“ čaj Bahovec

ker 1. razkroji snovi v človeškem telesu, 2. izloči jih iz telesa in 3. okrepi in obnavlja celokupni organizem. Dolgoletne izkušnje so dokazale, da „Planinka“ čaj ne ustvarja krče, ampak blago čisti in tera na vodo. — Originalen zavitek Din 20— v lekarnah in drogerijah.

Reg. br. 1349, od 6. VII. 1932.

slame. Gasilci so s težavo oteli blizu goreče slame stoječa poslopja. Isti M. Lange je letos meseca januarja pisal okrožnemu zdravniku dr. Vučaku pismo, v katerem je zahteval od njega takojšnjo položitev 1000 Din, sicer bi mu podtaknil ogenj. Lange je očitana dejanja tajil, a pod težo dokazov je bil obsojen na triletno ječo.

Smrtina žrtev alkohola. V Cankovi v Prekmurju so obhajali žegnanje in na večer je došlo med pijanimi fanti do pretepa. Na bojišču je obležal Josip Fönos, mizar iz Cankove, oče štirih otrok. Po prepeljavi v bolnico v Radgono je zabodeni izdihnil. Uboj je priznal Franc Martinec.

Smrt urednika glasila nemške manjšine v dravski banovini. Dne 31. marca je umrl v celjski bolnici po hudi operaciji 43letni g. Franc Schauer, urednik v Celju izhajajoče »Deutsche Zeitung«, ki je glasilo nemške manjšine v dravski banovini. Pokojni je bil rodом iz Kočevja in bivši poslanec.

Smrt pod vozom. Dne 29. marca se je zgodila v Drešnji vasi pri Petrovčah nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev v osebi služkinje g. Kopšeta, policijskega uradnika v Celju, ki stanuje v zgoraj navedeni vasi. Pri hiši g. Štribarja v Drešnji vasi je vrgel voz služkinjo po cesti in jej povzril glavo, in je nastopila smrt kmalu po nesreči.

Kozolec pogorel. Dne 29. marca krog 11. ure v noči je uničil požar kozolec posestnika Janka Kobaleta pri Sv. Ju-

riju ob Taboru. Pevcem cerkvenega zbora, ki so imeli ob izbruhu požara svojo pevsko vajo, gre zasluga, da se ni vnel še drugi kake 4 m od gorečega objekta stoječi kozolec. Ljudje krivijo požigalčev roko.

Uboj s kolom. Hrastovšek iz Artič je prišel v Pišce na Mali vrh na delo v vinograd. V noči sta ga pričakala dva fanta in sta ga pobila s koli tako hudo, da je med prevozom v bolnico v Brežice izdihnil.

Padel s kozolca in se ubil. Na Gornjem Logu v okolici Litije pri Premzetovih se je podal 80letni gospodar Jože Kres po lestvi na kozolec, da bi pregledal, koliko je še krme. Na podu se mu je zlomila deska, padel je v globočino in se ubil.

Vlom v občinsko blagajno. V Kostanjevici pri Novem mestu so svedrovci v noči udrli skozi nezavarovano okno v pritličju v občinski urad in odnesli iz navrtane blagajne 12.000 Din gotovine.

Prijatelja med seboj. Mlada prijatelja Teran in Ažman sta pila v krčmi pri Klemčeku v Dupljah pri Kranju. Že proti jutru pred odhodom je padel Ažmanu stotak na tla, Teran ga je pobral in ga ni hotel vrniti Ažmanu, češ, da je njegov. Iz malenkostne zadeve se je izcimil prepri in Teran je potegnil nož, da bi z Ažmanom obračunal na krvav način. Teranu so pa še pravočasno odvzeli nož in ma ga vrnili, ko je obljubil, da bo pustil Ažmana pri miru. Až-

Od kedar nagovor: »Vis«?

Danes se skoraj niti ne zavedamo, da nagovarjamo sočloveka tako, kakor da bi isti predstavljali množico ljudi in se ne vprašujemo, od kod in kedar je prišla ta oblika nagovora v navado. Pri nas, pri Angležih, pri Francozih in drugih civiliziranih narodih pa se sočlovek nagovarja vsaj tako, kakor da bi bil v množini navzoč pred človekom, ki ga nagovarja, dočim so šli Nemci tako daleč, da si ga predstavljajo v tretji množinski osebi, nekako odsotnega. S. Grimm, veliki pionir raziskovanja nemškega jezika, je to navado

Pavel Keller:

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

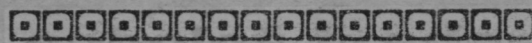
Pač je bila tudi žetev zopet dobra, toda bila je večidel zastavljena ali prodana že na steblo. Na novo obleko jih večina več misliti ni smela; čevljarju so ostajali podplate na dolgu. Gostilne so bile prazne, le tu in tam je imel še kdo za kozarec vina. Kako trdo življenje!

In vzplamtelo je zopet staro sovraštvo vaščanov do meščanov, sovraštvo, ki je bilo zlasti med vojno tako kvarno. Nesrečni očitki so zopet začeli leteti sem in tja. Vlada je delala hude pogreške, ker je često tako neusmiljeno izterjevala davke in mestne strankarske prvake postavljala na čelo čisto kmetskemu okraju, torej, ki o posebnem kmetskem življenju, o kmetovih mislih in potrebah niso imeli nobenega pojma, ki so v svoji otopeli strankarski zagriženosti kmeta sovražili, ga imeli za požeruha,

13. nadaljevanje.

zahrbtnega obočavljaja v plačevanju davkov, ki ga je treba pošteno naviti.

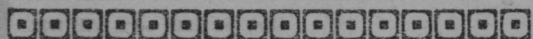
Kmetje pa so videli v meščanih samo lenuhe, katere morajo oni živiti. Niso mogli doumeti, kako more iti meščan na izprehod, pa še lepo oblečen. Izprehod so zaničljivo imenovali golo postopanje. Župnik si med tednom ni upal izprehoditi se po polju ali gozdu, iz bojazni, da bi ne vzbudil nejevolje. Učitelj, ki je bil sedaj že upokojen, je boječe ostajal doma v svoji tesni sobici, katero si je bil najel, ko je moral pustiti šolo in šolski vrt. Bal se je, iti na izprehod. Ne bi bilo prav. Čisto drug človek je bil njegov naslednik Blažič, doma iz mesta. Vsak dan je šel na izprehod. Ko so ga nekoč malo zbadli radi tega, je dejal: »Kdaj in kako bom hodil na izprehod, vam nič mar ni; sicer pa se ne izprehajam, ampak botaniziram.« — »Krme išče za svoje koze,« je zavpil nekdo za njim; toda rekel je to s smehom, torej ni mislil nič slabega. — Učitelja Blažiča pa so kaj kmalu začeli imeti radi. Ko je tudi še pozimi hodil na izprehod in ga je nekdo povprašal, česa le sedaj išče za svoje

BOTRI IN BOTRICE, NE PRERIVAJTE SE

na dan birme pri stojnicah, kjer težko izberete primeren molitvenik in rožni venec ter druge spominkel Kupite si to že vnaprej v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

man se je odpeljal na kolesu proti domu. Na povratku ga je pričakal iz zasede Teran in mu prizadjal z nožem 6 opasnih ran. Ažmana so prepeljali v Ljubljano na zdravljenje, če bo sploh uspelo.

Neznanega roparja obstrelil. Na Trški gori pri Novem mestu je v noči udrl v hišo posestnice Femčeve tolovaj s samokresom v roki. Spečim je pretil, da jih postrelja, ako bi se kateri zganil ali zaklical na pomoč. Gospodinji je odnesel pet kovačev, obleko in posteljnino. Isti lopov je v isti noči poskusil vlomilsko srečo pri Papeževih na Trški gori. 70letni gospodar se je pravočasno zbudil, snel puško s stene in oddal dva strela skozi okno. Po drugem strelu se je eden od vlomilcev zgrudil, a sta ga tovariša pograbila in odnesla. Drugo jutro so našli pred hišo mlako krvi in okrvavljen robec, ki je bil izmaknjen Femčevi.

Strašna letalska nesreča. Dne 29. m. je strmoglavilo na tla poštno letalo Bruselj—Berlin v bližini Essena, nekoliko kilometrov vzhodno od Dixmude. Od 10 potnikov jih je osem zgorelo pri živem telesu.

Plaz zemlje zasul 120 ljudi. Dne 28. marca je zasul plaz zemlje v južnoameriški državi Peru v pokrajini Truillo 120 ljudi, ki so se zadušili.

Letalska nesreča v Ameriki. Dne 31. marca je v severoameriški državi Kansas padlo z višin na tla letalo, v katerem se je vozilo 14 oseb iz Tuzle v Oklahamo. Nesreča je zahtevala 4 mrtve, 10 pa hudo ranjenih.

Reke, celine in oceani.

Majhne kapljice dolbejo mogočne skale in odnašajo največja gorovja, trohne rastlinstvo se sklada v silovita premogovna polja, komaj vidno majhne koralne živali gradijo velike otoke.

To večno spreminjanje zemeljske površine nam postane še bolj očitno, ako pomislimo, da so v zemeljski zgodovini izginila že cela ozemlja v morje kakor pravljica Atlantida, nekdanji most med starim in novim svetom. V današnji srednji in zapadni Evropi so postale nekoč velike dežele morja, a kjer se dvigajo danes vele mesta, središča evropske kulture, so šumeli nekoč morski valovi. Odnašanje kopnine pod vplivom vode in vetra dviga morsko površino neprestano. Izračunali so, da se bodo vsi suhi deli sveta v teku 20.000 znižali povprečno za 1 meter. Ker je pa površina morij neprimerno večja, bode trajalo okroglo 80.000 let, da se bo morska gladina dvignila za isti iznos.

Reke odnašajo zemljo polagoma v morje. Istočasno razdira tudi morje bregove in se zajeda v kopnine. To mo-

ra sčasoma popolnoma spremeniti današnji obraz zemlje. Stevenson je izračunal, da znaša pritisk valov na skalno obalo 30.000 kg na kvadratni meter. A kar se tiče odnašanja zemlje po rekah v morje, je Heine izračunal naslednje čase, v katerih bo določena reka odnesla ozemlje, ki ga namaka, za povprečno višino 1 m: za reko Pad v Zgornji Italiji 3600 let, za Gango v Indiji 7900 let, za Mississippi v Ameriki 18.000 let, za Ren v Nemčiji do Bonna 30.000 let. Springs ceni množino trdne snovi, ki jo odnaša Moza skozi Lüttich v Belgiji v dobi enega leta na 362 milijonov kg. Donava prenaša v istem času skozi Dunaj 14.300 milijonov kg trdnih snovi in bo v 18.000 letih znižala vse svoje ozemlje nad Dunajem za 1 meter. Izliv Mississippija meri 25.000 km ter napreduje vsako leto za 90 m v Mehiki izliv. Obe največji kitajski reki bosta napolnili v 100.000 letih vse Rumeno morje, v katero se izlivata. Niagarski slapovi nazadujejo vsako leto za povprečno 82 cm in v 45.000 letih bodo dosegli jezero Erie. Takrat jih bo pa — konec.

Uspeli tudi v neugodnih razmerah.

Katoliške organizacije se morajo v nekaterih državah boriti z velikimi težavami. Tam, kjer vlada duh frama-sonstva in lažnjivega svobodomiselstva, ni mesta za katoliška društva in za njihovo plodonosno delovanje. Da navedemo samo en slučaj: v Mehiki je sedaj tako. Framasoni, liberalci in komunisti, ki imajo to državo popolnoma v rokah, ne dovoljujejo nobenega verskega in cerkvenega udejstvovanja izven zidov cerkvenih zgradb; še celo

bogoslužje, ki se vrši v hišah božjih, je podvrženo strogi kontroli državne oblasti. V Španiji ni veliko boljše. Vendar pa se doslej ni posrečilo frama-sonsko-socialističnim mogotcem zatreti vse katoliške organizacije. Kljub velikim težavam in oviram, ki jih delajo državne in samoupravne oblasti katoliškim mladinskim društvom, delujejo ta društva z veliko požrtvovalnostjo naprej. Dokaz za to je veliko zborovanje katoliške mladine, ki se je vršilo nedavno v mestu Santander. Udeležilo se je te velike skupščine nad 5000 zastopnikov organizirane katoliške mladine iz vseh delov Španije. Iz poročil, podanih na tej skupščini, je razvidno, da se katoliška mladinska društva z veliko brzi- no širijo po vseh krajih ter da je Katoliška mladinska zveza sedaj najmočnejša mladinska organizacija na Špan-

prirodopisne uré po zasneženem polju, je odgovoril: »Ptičjega mleka!«

Blažič je redil dve gosi; eno je hotel zaklati za Martinovo, drugo za božič. Krmil ju je samo s krompirjem in različnimi pomijami. Od tega se seveda nista mogli izrediti. Dan pred sv. Martinom pa mu je obe nekdo ukradel. Njegova vrla žena, ki bi bila svojemu možu in svojim štirim otrokom rada vendar enkrat prinesla na mizo kaj boljšega, je jokala in zahtevala, naj mož takoj prosi drugam, kajti v tej vasi so samo morilci, tihotapci in tatovi.

Toda kaj se je zgodilo na sveti večer, ravno ko so prižgali luči? Kaj je zagagalo tako na glas na šolskem dvorišču? Blažičevi goski sta bili zopet tam, bela in siva! Bili sta izpitani kakor dva oddojka in vsaka je imela listek, privezan okrog vratu. Na enem je bilo napisano: »Bili sva na reji«, na drugem pa: »Vesele božične praznike!« Tedaj je učitelj Blažič udaril z dlanmi in vzkliknil: »Nikoli ne bom prosil iz te vasi!«

Tudi za Colnarjeve so prišli hudi časi. Ana je ostala sama. Sin je študiral medicino; mož pa je sedel še vedno v ječi in ni dal glasu od sebe.

Da se je posvetil Karel medicini, je bil pravzaprav vzrok gospod graščak. Ta je bil namreč svetoval materi, naj pošlje sina študirat medicino, ne poljedelstva.

»Glejte,« je rekel, »četudi poljedelstvo doštudira, si pribori doktorat, pa zemlje ne bo imel, kjer bi svojo učenost lahko pokazal. In jaz — kakor tudi bi rad — bi ga ne mogel sprejeti v službo, kajti tudi jaz takrat najbrž že ne bom imel več zemlje. Ne, ne, gospa, ne pomaga zapirati oči, če se bliska in treska vsenaokrog, če vsepovsod pobije toča in pogori. Nagibamo se — nagibamo vsi skupaj!«

Ana je sklenila svoje delavne roke v naročju in vzdihnila:

»Res je, — Bog se nas usmili — res je!«

In tako je Karel postal medicinec. Stari učitelj je nesel novico v kaznilnico ravnatelju. ta

označil za »madež v obleki nemškega jezika«, ki ga ne zamore nihče več izprati. Prvi povod za prehod od naravnega »ti« so dali rimski cesarji, ki so o sebi radi govorili kot »mi«. To navado so prevzeli vzhodno-gotski in frankovski vladarji zlasti v uradnih listinah, ki so bile sestavljene itak v latinščini. Razumljivo je torej, da so jih ljudje pričeli potem nagovarjati v množini. Ta navada se je potem razširila v viteške gradove in na vse odlične osebnosti, ki so bile po mnenju ljudi upravičene do posebnega spoštovanja. Tako so se ljudje med seboj vika- li do začetka novega

skem. Katoliško organizirani študenti, ki jih je 16.000, imajo večino po vseh španskih vseučiliščih, kar sedanjim vlastodržcem nikakor ni po godu. Početkom in ob koncu zborovanja je mladina s plamtečim navdušenjem zapela credo (verujem v Boga). Liberalcem, socialistom in komunistom je ta veličastna katoliška manifestacija bila trn v peti. Čakali so ob izhodih iz zborovalne dvorane, da napadejo katoliške omladince. Ko so ti hoteli takoj obračunati s svojimi nasprotniki, je predsednik zbora zaklical: »Niti eden korak naprej, da napravimo zmedo in nered komurkoli, pa tudi niti eden korak nazaj, kadar nas hočejo drugi napasti!« Ko so socialisti in komunisti videli odločnost katoliške mladine, so se takoj razpršili na vse kraje. Katoliška mladina v Španiji je mladini v drugih državah sijajen zgled za to, da se tudi v neugodnih razmerah morejo doseči lepi uspehi katoliške mladinske vzgoje in prosvete. Volje je treba!

*

Št. Ilj v Slov. goricah. V Št. Ilju je zmiraj kaj novega. Seveda vsega ne obešamo na veliki zvon, čeravno bi bilo včasih to potrebno, da tudi drugod zvedo, kako je v naši obmejni trdnjavi slovenstva in jugoslovanstva. Zlasti moramo zaznamovati velik napredek na glasbenem polju, odkar je prišel k nam g. organist, naš Gustl Rakuša. Na praznik dne 25. marca in v nedeljo dne 26. marca so nas cerkveni pevci prijetno presenetili s krasno uspelo prireditvijo. Prvič se je na našem odru v Slovenskem domu igrala opera »Darinka«. Kot gostje pa so nastopili cerkveni pevci iz Šmarjete ob Pesnici pod vodstvom agilnega g. organista Janka Rakuša z opereto: »Srce in denar«. Mirno lahko rečemo, da je bila ta prireditev za Št. Ilj velik dogodek, praznik slovenske pesmi. Le čudimo se, kako se morejo znajti ljudje, ki so nam hoteli to preprečiti. Občinstvo je obakrat do zadnjega kotička napolnilo Slovenski dom. Častno so bile zastopane tudi sosednje župnije. Mnogo ljudi je moralo oditi, ker ni bilo več prostora. Cela prireditev je bila v čast vsem, režiserju, pevo-

vodji in pevcem. Tudi razvajeni poslušalec je moral občudovati krasne glasove in siguren nastop igralcev. Vsi igralci brez izjeme so odlično rešili svoje nelahke vloge. Isto lahko trdimo tudi o šmarjeških igralcih. Le tako naprej, da nas zopet razveselite z lepo slovensko pesmijo! Tudi cerkveno godbo bomo imeli. 14 fantov se že marljivo vadi pod vodstvom g. organista. Ob Veliki noči bodo prvič nastopili. Torej vidite, da je Št. Ilj še vedno na prvem mestu, kar se tiče napredka in splošne izobrazbe.

Fram. Na praznik Marijinega oznanjenja je Marijina družba v Framu vprizorila lepo igro »Ljubezen Marijinega otroka«. Dekleta so dobro igrala in občinstvo, ki je cerkveno dvorano napolnilo, se je zadovoljno razšlo z željo, da bi mladina še večkrat priredila kaj podobnega.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo 9. aprila bo v Društvenem domu pri Sv. Benediktu »Slehnika« dajal račun o svojem življenju in delovanju. Benedičani in sosedje, ne zamudite te prilike in si ga pridite gotovo ogledat. Začetek ob treh popoldne.

Središče ob Dravi. »Slehnika« bomo lahko videli tudi pri nas in sicer na cvetno nedeljo ob pol 8. uri zvečer v prostorih g. Lesjak Alojzije (Društveni dom). Posebno primerna je ta igra ravno na cvetno nedeljo. Zato naj se predstave udeleži vsakdo, ki količkaj more, drugače mu bo žal. Vstopnina 5 in 2 Din.

Zadnji znani krst Turčina iz dobe turških nasilstev v Sloveniji.

Da so se povodom turških vpadov čisto turški udeleženci pri nas zgubili ali morali radi ran zaostati, ter da je marsikateri to priložnost izrabil in pobegniti, je naravno. Ti so se pa pozneje udomačili in čisto dali končno tudi krstiti. V krstnih knjigah so take slučaje zabeležili navadno z dodatkom: »natus in Saracenis«, t. j. rojen v mohamedanskih krajinah. Zgodovinsko znamenit krst sedemletnega Turčina

Potrebščine za Veliko noč

križi, sv. podobe, papir za rože, razglednice vseh vrst dobite najugodnejše v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Kralja Petra trg 4.

se je pa izvršil pri nas tik pred popolno onemoglostjo turške vladavine dne 8. junija leta 1687 v župniji Sv. Miklavža v Slov. gor. V krstni knjigi beremo, da je bil takrat krščen na ime Franc Karol deček, katerega oče je bil poveljnik Budapešte, Ibrahim paša, in mati Dinnoe-Dinnoe v Budapešti.

Predzgodovina tega krsta je očitvidno ta, da si tudi najbrž ni nikjer zabeležena. Od leta 1541 do 1686 so gospodarili turški paše na Ogrskem. Da so ti bili vselej kruti in pohotni napram našim ženam in hčerkam, je dovolj znano. Mati tega fantka je bila plemkinja in morebiti krásotica. Paša si jo je zaželel, jo dal privedi k sebi ter jo prisilil, da se mu uda. To se je moralo zgoditi leta 1679. Dne 8. septembra 1686 je pa izgnal vojvoda Karol Lotrinški turško posadko za vselej iz Budapešte. Takoj ko je bilo mesto oteto turških nasilnežev, je mati tega malega Turčina, katera je bila katoličanka, skrbela za to, da se fant čim prej krsti. Kaj jo je pa napotilo k temu obredu ravno k Sv. Miklavžu, sicer ni znano, pa lahko uganemo. Imela je najbrž gorice v znamenitem jeruzalemskem okolišu, kateri spada pod omenjeno župnijo, ali je pa bila celo posestnica cerkvice in velikega gosposkega doma na Jeruzalemskem vrhu, kjer je rastle ono izborno vino, katero so Madžari zelo častili in mu dodali ime: štajerski »tokajec«. — Krstil je tega nezakonskega otroka takratni župnik Miha Žagar (Sager). Boter je bil Ivan baron Mauerburg, botra Ana Foesian pl. Zasavec, torej tudi plemiča. — Ž.

veka. V družinah, tudi v meščanskih, so otroci vikali starše, le samo hči je lahko tikala mater, in zakonec viteškega stanu so se istotako vikali med seboj. Starši so otroke tikali, a pozneje se je razpaha navada, da so jih začeli vikati, če so dosegli kakšno višjo stopnjo, nego je bila stopnja staršev. V 16. stoletju se je vikanje, ki si je osvojilo že vse meščanstvo, zazdelo najodličnejšim krogom še premalo spoštljivo in so vsaj v nemških deželah začeli uporabljati v nagovoru obliko »on« — »ona«, ki je dosegla največji razmah v dobi Friderika Velikega. Nadaljnja stopnja razvoja je vo-

pa jo je sporočil svojemu jetniku. Colnar je bučljal z očmi, stisnil pesti in zaškrilpal:

»Mazač? — Meščan? — In ne kmet? — O, ko bi ga vendar nikoli ne bil poslal v gimnazijo!« Nato pa je hitro postal zopet brezčuten, oči so zopet začele gledati brezizrazno. Prav na tistem se je zasmeljal: »Kaj pa me briga to? Ali nisem mrtev?«

Vsega tega stari učitelj ni hotel povedati doma.

Če je v stiski kmet — narod propade.

Komu je šlo to v glavo? Vse kar raste in poganja na trdem deblu in tako razrastlem vejju človeštva, vsrkava sokove in moči iz prebogatega, preskrivnostnega naročja zemlje. In korenina v zemlji je kmetija, vse drugo stoji ali visi v zraku. Vse uspeva, če je zdrava korenina, vse vene in se suši, če odmira korenina.

Stiska je prihajala hujša in hujša.

»Da, da,« je rekel neki kmet, »ljubi Bog je lahko najboljši človek; kaj pa je kmetija, ne vé.

Če da premalo rasti, nimamo kaj nesti v prodaj, če pa naredi, da zraste preveč, izgubi vse svojo ceno.« Na te besede je nekdo iz mesta posmehljivo pristavil, da kmet ni nikoli zadovoljen. Ne-koč da je bil šel mimo njive, kjer so ravno kopali krompir. Videl je prekrasen krompir, same zdrave, debele gomolje! Tedaj mu je rekel neki kmet: Da, da, debel je že, debel in zdrav; toda drobnega sedaj nimamo nič za svinje! Rad bi videl tistega Boga, je rekel meščan, ki bi vse tako uredil, da bi bilo kmetu po volji!

Tako so se pričkali sem in tja. —

Graščak je moral pred sodnijo. Bil je obtožen, da hujška kmete, naj nikari ne plačujejo davkov. Čez tisoč kmetov je bilo namreč pridrlo v mesto in hrumelo pred davkarijo. Nasilni niso bili, toda državno pravičnost je obtožilo graščaka.

Na koncu dolgega razpravljanja je bil graščak vprašan, če ima še kaj pripomniti. Obtoženi je stal pred sodniki visoko vzravnani in je trdo rekel:

»Če naj bom že obsojen, prosim ne na de-

Študenti pri Mariboru. Podpisani se zahvaljuje vsem skupaj, ker se ne more vsakemu posebej, za brezplačno pošiljatev že prebranih »Bogoljubov«, »Glasnikov najsv. Src«, »Cvetja«, »Angelčka in »Katol. misijonov« — ki se jih tudi brezplačno razdeli med tukajšnje delavce. Bog plačaj! — P. Marko Fišer, kapucin.

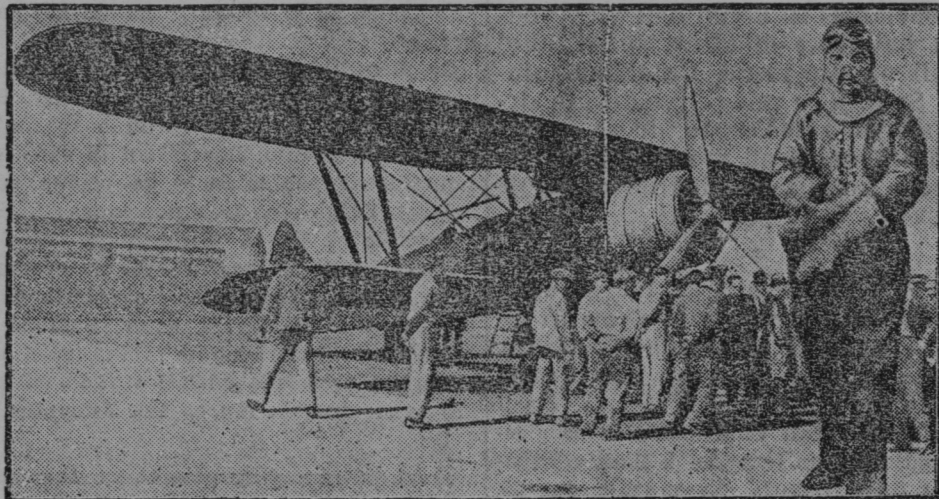
Vuzenica. Napad na romarje. Na praznik sv. Jožefa smo se tudi vuzeniški fantje udeležili božje poti k staroznani romarski cerkvi na gradu pri Slovenjgradcu. Ker je bilo jako lepo vreme, se je zbralo prav mnogo ljudi. Posebno tistim, ki smo prvič obiskali ta prijazni kraj, so se jako dopadle kapelice križevga pota, tudi lepa cerkev, posebno pa veliki zvon, ki smo ga občudovali. Ko smo se vračali domov okrog 11. ure, smo tudi vstopili v neko gostilno v okolici mesta, da smo se malo okrepčali za daljno pot čez hribe. Ko smo ničesar slabega sluteč, stopili iz gostilne na cesto, nas je takoj obsula toča kamenja in drv, da sta bila naša dva fanta takoj obilita s krvjo. Ko smo videli, v kako nevarnem položaju da smo, smo se tudi mi poslužili gradiva, katerega so naši napadalci pripravili za nas, da smo napad junaško odbili. Čim so napadalci videli, da ničesar ne opravijo, so se takoj poskrili v bližnje hiše in v šumo. Kaj so ti neznani ljudje mislili napraviti s tem napadom, nam je uganka. Žalostno pa je, da se v našem kraju dogajajo takšne stvari!

Vuzenica. Dne 18. marca je po dolgotrajni mučni bolezni preminula gospa Julijana Ribičeva, rojena Jeznik, soproga dolgoletnega cerkvenega ključarja vuzeniške farne cerkve. Gospa je bila iz dobroznane Jeznikove rodovine, katero spoštuje vsak vuzeniški občan. Bila je dobra mati ter blaga žena. Naj ji bo lahka domača zemljica! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Marenberg. V preteklem mesecu je zamahnila smrt pri nas z zelo ostro koso. Pobirala je skoraj samo po trgu, iz okolice, in sicer s pobočja Sv. Treh kraljev — so prinesli na tukajšnje pokopališče samo eno osebo: 34letno Vincencijo Messner, umrlo na pljučnici. Pljuč-

nica je pretrgala nit življenja tudi čevljarskemu mojstru in posestniku g. Antonu Hölblingu, ki ga je dolga leta mučila naduha. Manjkali so mu trije meseci do 80. leta. Najvišjo starost med v marcu umrlimi je dosegla vdova in prevžitkarica gospa Marija Wrentschur, babica. Jedanjega vršilca trških županskih poslov. Umrli je vsled starostne oslabelosti v 87. letu svoje starosti. Srčna bolezen je odvedla v večnost 70letno vdovo delavko Antonijo Korat. Zadnja v marcu je umrla 60letna Marija Weiss na vnetju možganov. Vsi pokojni so bili katoličani. — Bolezen je popustila in stari in mladi se veselimo lepe pomladi ter obdelujemo polja v upu, da nam bodo obilo rodila ter poplačala naše trpljenje.

mlečne izdelke drugod, samo da bi oni veliko zaslužili, na domačega proizvajalca in kmeta, od katerega oni sami največ zaslužijo, se pa ne ozirajo. Znano je, da je neki tukajšnji trgovec naročil za pustni čas v Mariboru 20 kg masla, samo da je bilo cenejše, kvalitativno pa mnogo slabše in da je on več zaslužil. In ravno tako je naročil maslo tudi za velikonočne praznike iz Maribora. Vkljub temu, da ima naša zadruga zadosti svežega in prav dobrega blaga v zalogi. Ugotovilo se je tudi, da je zadruga lansko leto izdala nad 110.000 Din članom za mleko. Večina tega denarja pa so člani pustili pri trgovcih za drugo blago, kakor za obleko in življenjske potrebščine, gg. trgovci so pa od zadruge kupili za blizu 3000

Nov višinski rekord 12.800 m je dosegel francoski letalec Lemoine.

Slovenjgradec. Mlekarska zadruga je imela zadnjo nedeljo dopoldne v Zadrugnem domu svoj drugi občni zbor. Iz posameznih poročil je razvidno, da je bila zadruga za tukajšnji okraj zelo potrebna. Denarnega prometa je imela v lanskem letu, čeravno je začela poslovati šele v začetku majnika, 342.929,20 Din. Med slučajnostmi so se obravnavale važne zadeve, o katerih so se napravili koristni zaključki. Kmetijski referent g. Wernig je priporočal čim večjo in živahnejšo reklamo. Načelnik g. Lobe omenja, da je zadruga poskusila z vsemi mogočimi reklamami, kar pa nič ne pomaga, dokler bodo trgovci naročevali

Din blaga. Vsled tega se je soglasno sklenilo, da bo najboljša reklama to, da se da trgovcem ultimatum: ali bodo oni vse mlečne izdelke kupili od zadruge, da s tem podpirajo domače kmete, od katerih največ zaslužijo, ali pa bodo kmetje v nasprotnem slučaju nastopili napram trgovcem s tem, da tudi kmetje ne bodo šli kupovat več k domačim trgovcem, ampak bodo rajši naročevali in kupovali blago in vse potrebščine v Mariboru, ali kje drugje potom tukajšnje Nabavne in prodajne zadruge. Kmetje bodo tudi svoje pridelke, ki so jim odvišni, prodajali potom prodajne zadruge in ne več trgovcem kakor do-

narno kazeni; kajti večje vsote plačati bi ne zmogel.

Tako je bilo s kmetom. Veleposestnik je rajši hotel v zapor, kakor pa da bi plačal v denarju, ki ga ni imel in ki bi ga mu tudi nihče ne bil posodil.

Bridko besni so sedeli kmetje iz graščakovega okoliša in poslušali. Kakor tudi so si bili včasih večji, srednji in mali kmetje v laseh, sedaj so bili vsi eno, sedaj so bili vsi le kmetje, ki jim je trda predla vsem.

Gospod graščak je bil oproščen.

Vsi so se z lahkimi srci vrnili domov. In četudi so želeli vsi, da bi osovraženi predstojnik davkarije odšel iz tega kmetskega okraja, je vendar ostal.

— — —

17. septembra je do tal pogorel naftlačeno polni Colnarjev skedenj. Videlo se je, da je podtaknila ogenj zlobna roka. Zavarovalnina, sklenjena že pred desetletji, je mogla kriti škodo le deloma.

»Sedaj pa bo morala prodati,« so govorili po vasi. Ana ni veliko prišla v stik z vaščani. Marsikom se je smilila osamela žena; večini pa se je nekako odtujila. Nobeden ni dvomil, da bi njen mož ne bil kriv. Ko so hodili v nedeljo mimo Katričinega groba v cerkev, so se plaho ozirali po spomeniku, ki ga je mati dala postaviti hčeri.

Sin ji je iznova poslal mnogo denarja, le naslova ni nikoli priložil, nikoli ni pisal, kako živi, kaj dela. V tem je bil podoben svojemu smrtnemu sovražniku, Colnarju, ki je bil umoril njegovo sestro in ki tudi nikoli ni pisal domov. Nesrečni ljudje, ki so morali iz domačega kraja, neradi pišejo pisma. Le ena edina želja se vedno in vedno oglašča v njih: »Dajte mi mir!« Sramota se rada skriva. Ta nesrečni mladi mož se je potikal po Južni Ameriki. Morebiti bi se vrnil, ko bi izvedel, da je sestra, ki mu je prizadejala toliko gorja, mrtva. Toda sporočiti mu to ni bilo mogoče.

Dalje sledi

dila od edninske tretje osebe k množinski tretji osebi »oni«, »njih«, »njim«, ki se je je polastila književnost tako odločno, da je ni bilo več mogoče iztrebiti. Ta oblika je prešla celo med nas Slovence in se še tuintam drži starih kmečkih ljudi.

— —

Bolni lasje.

»Strašno me danes lasje bolijo«, tožil je nekdo svojemu plešastemu prijatelju, »ker smo včeraj — preveč pili.«

»Prijatelj, ti si še le srečen«, odgovori plešasti, »ker tvoji lasje so bolni, moji so pa že davnaj pomrli.«

— —

sedaj. Tozadevno se ima predložiti posebna vloga na Udruženje trgovcev za okraj Slovenj-gradec in Prevalje ter objaviti v dnevnih listih, kakor tudi v tedniku »Slov. gospodar«, ki je tukaj najbolj razširjen.

Selnica ob Dravi. Resnici na ljubo ugotavljamo, da dopis v »Slovenskem gospodarju« z dne 29. marca ne odgovarja istini, ampak da je res baš nasprotno. Naši fantje so hoteli pokazati za pust nekaj veselega, kar jim je tudi uspelo in se je njihovega obhoda veselila cela Dravska dolina. Odločno moramo zavrniti trditve, da bi bilo meso ukradeno od maske-radnih obhodnikov. Če je pa res zmanjkalo par klobas, so bile te izmaknjene od čisto tuje roke, a so od nedolžnih bile pošteno plačane. Sploh pa pustnega veselja in rajanja ne doživljamo vsaki dan, ampak le enkrat na leto!

Fram. Dne 22. marca je v Ješenci pogorel Ferdinand Černe, po domače Vodusek. Framski gasilci so ogenj omejili, da je zgorela le hiša. Ker je Černe naročnik »Slovenskega gospodarja«, zato dobi 1000 Din zavarovalnine. — Smrt nas tudi letos pogosto obiskuje. Dne 23. marca je umrla v Morju Ana Leskogar; rojena in poročena v Gradcu, je po vojni bivala tukaj ter doživela 80. leto. Njena sestra Marija, s katero sta bili dvojčki, pa je vedno še zdrava in krepka. Umrl je nadalje na Pohorju Andrej Ivančič, ki je bil rojen v Uncu pri Rakeku, sedaj pa zapušča tu vdovo in dva nedoletna sinčka. Enako je morala v hladni grob Frančiška Kresnik na Požegu; za njo žaluje mož s tremi otroki-šolarji. Naj vsi v miru počivajo!

Gornja Polskava. Dan 27. marca je bil zelo kritičen. Popoldne okrog 5. ure se ponesreči zasebni avto ob župnijskem plotu. Zvečer bi je plat zvona, ob osmih gori na Spodnji Polskavi pri Mesariču, kateremu uniči vsa poslopja in ves inventar. Sedaj bo vendar mir. Ne, ampak ob ¼ na 11. uro zažari gospodarsko poslopje župnišča na Gornji Polskavi s strašnimi ognjenimi zubljami proti nebu, da je bila vsa okolica naenkrat razsvetljena. Celo poslopje je bilo lešeno in s slamo krito, v katerem je bilo veliko krme, slame, stelje, gospodarskega orodja, ki je vse postalo plen in žrtev neugasljivega ognja. Vrli požarniki iz Spodnje Polskave so še bili zaposleni pri tamšnjem požaru, ko je odšla požarna bramba gornjepolskavska že domu, in so takoj prihiteli na pomoč in takoj za njim tudi domača požarna bramba s svojo motorno brizgalnico in obe sta delali z vso močjo, da ni požar zajel tudi župnišča, oddaljenega samo 7 m od gorišča. Okoli ponoči je prihitela še framska požarna bramba na pomoč. Nevarnost za sosednja poslopja je bila sedaj odstranjena; vendar je ostala straža domače požarne brambe na straži vso noč; toda okrog devetih se je zopet vnelo tramovje in nastopiti je morala domača požarna bramba k novi obrambi. Povzročena škoda je velikanska, zavarovalnina nizka, ker je konkurenčni odbor pred leti ukinil zavarovalnino, cerkev pa nima sredstev. Vrlim požarnikom domačinom in sosednjim za njihov trud in delo: Bog plačaj!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Od Sv. Lovrenca se nam naročnik pritožuje, da so se fantje na godovanju neke gostilničarke, ki jih je za ta večer že dalje časa vabila z vinom in klobasami, tako razvneli, da so, menda s sodelovanjem možakarjev, enemu fantu odprli glavo, več ostalih pa je odneslo bolj tiha, čeprav skeleča odlikovanja. Mi pa smo mnunja: ako se res v tisti krčmi tolikokrat napijejo možje in fantje, da prihaja iz tega doti pobojev pa domačih preprirov, zakaj pa ne bi oblasti na to opozorili? Saj imamo vendar

zakon, da se kaznuje gostilničar, ki daje čez mero piti, celo gostilna se mu lahko odvzame! Zakaj se niti tistih dobrih zakonov, ki jih še imamo, ne bi poslužili! Marsikatero zlo bi se dalo zabraniti. Lovrenčkim fantom bi pa že svetovali, naj bi se ozrli na lepše vzore in se po njih ravnali! Koliko hvaležnejšega dela bi imeli, ki bi jim bilo v korist in čast!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Splošno sočutje zbuja družina Zafošnik, po domače Maroškova, v Zgornjih Pleterjah, ki ji je nenadna smrt ugrabila vrlo mater in gospodinjjo Barbaro, staro komaj 43 let. Čez dan je še čvrsto delala na polju, med večerjo domačih pa nagloma zaspala za vedno. Zapustila je moža ter petero otrok, katerih trije hodijo že v šolo, dva sta še pa manjša. Naj uživa rajski mir v Bogu ter od tam s svojo priprošnjo podpira svoje drage na zemlji! — Zadnja leta smo se že veselili, da je duh alkoholizma kolikor toliko ponehal; na žalost pa zadnji čas ta zmaj tudi pri nas vedno bolj strahotno dviga svojo glavo, in največ radi tega pride do fantovskih pretefov in pobojev, ki se morajo končati v bolnici in pred sodišči. Ljudje božji, ali ni škoda zdravja, denarja, izgube časa in časti!? Denarna stiska je tako huda, da je neki premeten Haložan na Ograji v Apačah samo na Marijin praznik in v nedeljo kar na cesti stočil dva (reci: dva!) polovnjaka vina. Deca ne more iz mnogih hiš ne v cerkev, skoraj niti v šolo, vsi stradajo in so pozimi v cunjah prezebali, za vino pa je morala biti gotovina! Kako bi temu rekli? — Iz ene vasi so v bolnico v Ptuj zapeljali nekega fanta s hudimi poškodbami, pa pravijo, da še ni prav jasno, ali gre za ulovljenega kurjega tatu, ali zopet za fantovski pobjoj. — Marijin vtrec je dne 26. marca dobil pol stotine novih cvetk, in še ena mala četa čaka na sprejem. Nato se je pa mladina na odru skromno in iskreno poklonila svojim materam, ki jih naj Bog živi!

Sv. Urban pri Ptuj. Previden s tolažili sv. vere je dne 25. m. m. šel uživati boljše življenje posestnik Janez Furbas, po domače Belečov Janž. Kot mnogoleten naročnik »Slov. gospodarja«, delaven in skrben gospodar, velik dohrotnik revežev, obenem pa junaško potrpežljiv v zadnji bolezni, je bil vsem zgled vzornega moža ter celega kristjana, kakršnih danes najbolj potrebujemo. Vedno veselega značaja tudi v križih in trpljenju ter vnet prijatelj molitve in vzoren član III. reda bo ostal vsem, ki so ga poznali, v dobrem spominu. Zapušča hčer in male vnukinje ter žalosti potro ženo Terezijo, rojeno Roškar, sestro že rajnega patra Viktorina, ki je kot bivši frančiškanski gvardjan v Gradcu pred štirimi leti umrl. Tudi pok. patra sestra je umrla kot usmiljenka v Budapešti leta 1909. Ravnotako sta dve sestri danes pok. Janeza umrli v samostanu. Torej rodbina, ki je darovala že lepo število svojih članov samo Bogu. Rajni počiva zdaj sredi starodavnega urbanskega pokopališča, na katerem je pred 150 leti še stala cerkevica sv. Bolfanka. Iz njenega materijala in od podrte cerkve sv. Janeza v Lovrenčki župniji je postavljena sosednja župna cerkev Sv. Bolfanka v Slov. goricah leta 1785. Med mnogimi zaslužnimi dušnimi pastirji je pokopan na tem pokopališču tudi veseli pesnik Slovenskih goric Leopold Volkmer (umrl leta 1816). Vsem daj Bog večni mir in pokoj!

Savci pri Sv. Tomažu. Na gostiji Kukovec Marije in Bezjak Alojzija se je nabralo za Društveni dom pri Sv. Tomažu 125 Din. Vsem darovalcem iskreni: Bog plačaj! Novoporočencema pa želimo v novem stanu obilo sreče in zadovoljnosti!

Velikonočni darovi:

lepa knjiga, spominki, razni albumi, okraski za dom itd. velika izbira in poceni v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 5 in Kralja Petra trg 4.

Središče ob Dravi. Dne 29. marca smo imeli v svoji sredini misijonarja preč. g. p. Jožefa Kerec. Do zadnjega kotička je napolnilo občinstvo obširno Krekovo dvorano in vsi so spoštljivo vstali, ko se je pojavila med njimi ljubezniva postava misijonarja, ki ga je pozdravil domači g. kaplan. Govoril je g. misijonar dve uri o svojem delu, trpljenju in žrtvah za božje kraljestvo v misijonu na Kitajskem. Predavanje je spremljalo nad 100 krasnih skioptičnih slik. Drugo jutro je govoril tudi v cerkvi. Ob tej priliki se je darovalo za misijone na Kitajskem 500 Din v cerkvi in v dvorani. G. misijonarju smo vsi zelo hvaležni, da se je potrudil tudi k nam in radi bi ga še kdaj videli in čuli, če bo mogoče.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Veselo se sliši petje kopačev po naših vinogradih. Kljub težkim sedanjim časom nam ne sme manjkati dobre volje do poštenega veselja. Kdo bi zameril mladim ljudem, če ga zmerno pijejo. Žalibog se najdejo tudi taki, ki ne poznajo mere. Alkohol jim razburi kri in marsikateri odnese proti večeru od kola ali motike polomljene ude. Najnevarnejše so mladini pozne ponočne ure. V nedeljo pred pozno službo božjo se je vršila pri nas prava bitka. Strelji so odmevali, noži so se bliskali v zraku in kri je brizgnila do cerkvenih vrat. Ljudstva se je polastila velika bojazen. Vse je drlo iz cerkve, da vidi prizor, kakršnega naša fara že dolgo ni videla. Pretep je bil iz starega sovraštva, pri katerem prej ni konca, dokler eden ne gre nepripravljen v večnost. Ali ne bo že konec te sirovosti? Ali ne veste, vi mladi ljudje, da sekate globoke rane v srce svojih vzgojiteljem, celi fari pa delate sramoto? Mladina, živi pošteno, da ne bo pokora prepoznala! Še nekaj! Po vseh časopisih se bere o ljudski stiski, ki se zove kriza. Časi, v katerih živimo sedaj, so res žalostni, posebno za kmeta. Rubezni in prisilne prodaje so skoraj na dnevnem redu. Kje dobiti denar za razne dajatve in gospodarske potrebščine? Če imamo kaj za prodajo, to nima nikake cene. Imamo še polne kleti vina, pa kupcev ni. Zato pri nas živi kmet v hudih stiskah. Dolg se kopiči na dolg, denarja ni in zato mu bo prej ali slej zapel boben. Biti bo moral najemnik, ali pa bo izgnan kot berač po svetu.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Tukajšnje Apostolstvo mož in fantov si je nabavilo novo cerkveno bandero, lepo delo mariborskih šolskih sester. Eno plat krasi na rumeno-belem polju slika Srca Jezusovega, drugo na rdečem polju slika sv. Jožefa. Na praznik sv. Jožefa se je izvršila slovesna blagoslovitev praporja. Poprej so opravili možje in fantje skupne štiridnevne duhovne vaje pod vodstvom č. g. dr. Knavs, misijonarja od Sv. Jožefa nad Celjem. Dnevno sta bila po dva govora, katerim so možje in fantje vselej prisostvovali v obilnem številu, da je bila cerkev precej polna samo moških. Skoraj vsi so pristopili po dvakrat k sv. obhajilu. Mogočen vtis na celo župnijo pa je naredilo skupno sv. obhajilo, ki se je radi velike udeležbe moralo vršiti po cerkvi navzdol. Mnogim so bile oči rosne ginjenja, ko so gledali te množice mož in fantov preje-

mati svojega Boga in Gospoda z vso pobožnostjo. To so bili veličastni trenutki: slovesno pritrkavanje zvonov, s kora mogočni »Povsod Boga«, spodaj pa dolge vrste moških pri sv. obhajilu. — Popoldan se je zvršila slovesna blagoslovitev moškega praporja, božjemu Srcu Jezusovemu posvečenega. V slovesnem sprevodu smo spremili novi prapor v cerkev. Otvorili so procesijo otroci Marijinega vrtca, tem so sledile dekleta-družbenice z zastavo, tem žene-družbenice s svojim novim praporom, potem možje in fantje z zakrito novo bandero; sledila je kumica, gospa Ilrgova iz Ljubljane v krasni narodni noši, obdana od belo-oblečeni deklic, njej duhovščina in pevci. Ves čas je mogočno odmevala pesem: »Kvišku zdaj dežela vsa!« V cerkvi je gospa kumica pripela lepi trak na novo bandero. Iskrena zahvala! Mogočno je spet donelo po cerkvi »Povsod Boga...« Na novem praporu ob sliki božjega Zveličarja blesti napis: Tvoji smo, Tvoji hočemo ostati. Možje in fantje, le pogum in korajžo, z nami je Bog! Ilvala vam pa tudi za vašo požrtovalnost za prapor Kristusov in vaš!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V naši občini Trotkova so bili razrešeni občinski odborniki gg. Elbl Janez, Žižek Matija, Kocbek Ludvik in Žižek Janez. Mesto njih so bili imenovani Žižek Janez, Vrtnjak Peter, Žnojt Jakob in Vogrin Anton.

Makole. Dne 21. marca, na prvi pomladni dan, je zapustil ta svet Andrej Jančič, kmet pri Sv. Ani. Rajni je bil blag in za vse dobro vnet človek. Svojo hišo, oziroma družino, je dal posvetiti presv. Srcu. Zato ga je ono v boleznih tudi obiskalo, da je tako duševno pokrepčan se napotil v večno spomlad. Kako je bil rajni pri ljudeh priljubljen, priča to, da so ga prišli kropiti ne le samo sosede, temveč ljudstvo skoraj iz cele župnije, kakor so se tudi v velikem številu udeležili pogreba. Imenovani je bil v naši župniji letos že 20. mrlič. — Križa je pri nas prišla do vrhunca, kar boste lahko verjeli, če povem, da pridejo v trgovino stranke, ki zahtevajo $\frac{1}{4}$ kg rdeče soli in spet druga po $\frac{1}{2}$ kg koruzne moke. Kljub taki krizi je vendar zapustilo v predpustu 14 parov samski stan ter začelo zakonski. — Tudi kolesa bi morali prijaviti in v prijavi navesti firmo. Pa kako naj to storimo, ko imamo le stare šklempce, izvirajoče od petih tverdk. In kako naj plačamo takso taki, kateri nismo nikoli obrtniki, če zaslužimo pri rigolanju ali pri kopi le 4–6 Din. — Razrešen je bil svojih občinskih dolžnosti ves občinski odbor občine Jelovec-Makole.

Šmarje pri Ježah. Naš rojak g. Štefan Čakš je stopil tiho soboto na najvišjo stopnjo priprave na mašniško posvečenje, ker je sprejel drugi višji red in postal dijakon. Drugi naš rojak, dolgoletni mestni ječar v Ljubljani, g. Josip Jezovšek, pa je stopil v pokoj in se s svojo gospo namerava pri nas naseliti. Za seboj puščata v Ljubljani najlepši spomin in hvaležnost vseh, ki so imeli priliko čutiti njuno varstvo in skrb, tako jima je zapisal »Slovenec« z dne 2. t. m. v slovo. Veselimo se takih rojakov.

Sv. Ema pri Pristavi. K večnemu počitku smo spremili vzorno in dobro mamico Marijo Kolenc iz Vonarje pri Sv. Emi. Dobra ranjka mamica je bila mati prč. g. Leopolda Kolenca, župnika pri Sv. Vidu pri Grobelnem. Po kratki, in mučni bolezni je ravno na začetek Marijinega praznika po polnoči na dan Marijinega oznanjenja dne 25. marca preminula in se preselila v veselo večnost. Čvrsta žena je dočakala redko starost 88 let v fari. Dvakrat

je bila omožena: prvič z možem Wencer, drugič z Jakobom Kolenc iz Novecerkve. Imela je čvrste, zdrave hčere in sinove, 12 po številu. Sin župnik je sam v naglici prihitel sprevidet svojo preljubo mamico, katero je zelo isoko spoštoval. Prelep zgled vsem otrokom, kako se morajo starši spoštovati. Tri dni po sprevidenju je prihitel dne 27. marca k pogrebu svoje drage mamice in jo je od župne cerkve Sv. Eme spremil skupno z domačim g. župnikom Plepelecem na zadnji poti na pokopališče. Pevci so zapeli mamici žalostinko. Blaga rajna naj počiva v miru!

Velenje. Žalostno so zapeli šmartinski zvonovi, ko je prišla tužna brzojavka iz rudnika Kosovo, da je nenadno smrti preminul naš nad vse spoštovani in priljubljeni mladenič Franc Oštr, po domače Štravsov Franc, iz Konovega v 26. letu svoje starosti. Rajni je bil zaposlen v rudniku Kosovo na Kosovem polju v južni Srbiji. Njegov brat Karol, ki služi kot podčastnik pri mornarici v Beogradu, poroča sledeče: Ko sem dne 16. marca dobil brzojav od mojih staršev, da se ne morejo udeležiti pogreba, sem zaprosil g. kapetana za takojšen dopust. Na postaji me je čakalo uradniško oboje z g. ravnateljem na čelu, in rajnega znanci in prijatelji. Kakor mi poroča g. ravnatelj, je rajni kot predelavec nadzoroval električni stroj ter slučajno prišel v dotiko z električno žico, katera je bila hudo napeta. Ko se je dotaknil žice, je po izpovedi nekega delavca trenutno nastopila smrt. Po naročilu g. ravnatelja je počivalo delo na premogovniku dva dni. Pogreb je bil veličasten od ogromni udeležbi vseh tamkajšnjih delavcev in tudi uradnikov. Na lepo ozaljšano belo krsto so prispevali ogromno množino vencev z napisi. Prihajali so tudi ljudje od vsake hiše in vsake vasi z venci, da je bila udeležba spreveda ogromna, kar kaže, da je bil rajni tudi tam med vsemi zelo priljubljen. G. župnik iz Prištine je prišel na lice mesta k mrtvaškemu sprevodu. V Prištini je bila krsta prinešena v cerkev in po službi božji prenešana na katoliško pokopališče v Prištino v južni Srbiji. Počivaj v miru na Kosovem polju, njegovi duši pa sveti večna luč!

Št. Andrej pri Velenju. Kdorkoli izmed tujcev pride v našo župnijo, ne more prehlvaliti njene ljubkosti in mirnosti ter prijaznosti njenih prebivalcev. Je to prijazna in solnčna pokrajina, od božje roke blagoslovljena, posejana z ličnimi in belimi kmetijskimi domovi, od vseh strani obdanimi s sadnim drevjem. In naš sadjar, ki je vinogradnik obenem, skrbno pazi na svoje drevje; skrbno ga neguje in mu streže, dobro vedoč, da mu ob vsaki tudi najslabši letini obilo poplača njegov trud. Saj je sadjereja v teh težkih časih, ko je gospodarska kriza na višku, ko so vsi drugi pridelki pod ceno, edini glavni izhod iz denarne zagate. To je potrdilo zlasti preteklo leto. Kljub temu, da je sadje povsod izredno dobro obrodilo, kljub temu, da je bilo povsod v velikih množinah tega blaga, je imelo odlično ceno. Po solnčnih gričih pa se razprostirajo obširni vinogradi, iz kojih sredine se belijo daleč naokoli vinski hrami, polni zlahtne kapljice, ki še sedaj čaka na kupca. Dasi ravno ima vino tako nizko ceno ter je srečen, kdor ga sploh more prodati, je naš vinogradnik izredno navezan na svoj vinograd, ko je baš sedaj polno življenja v njem. Od vseh strani odmeva petje in smeh veselih kopačev, zbranih zvečer pred zidanic, ko jim gospodar streže s sladkim vinom; z njimi je vesel ter z njimi vred se smeje in poje. Tak je naš sadjar in vinogradnik. Pridno dela od zore do mraka, ne meneč se za bridkosti in težave, ki ga tarejo,

ter prosi Boga, da bi obilo blagoslovilo delo njegovih rok. —š—k.

Viničarski vestnik.

III. redni občni zbor »Viničarske kreditne zadruge« v Slamnaku pri Ljutomeru se vrši dne 17. aprila ob 10. uri z dnevnim redom: odobritev računskega zaključka za leto 1932, poročilo načelstva in nadzorstva, čitanje revizijskega poročila, volitev nadzorstva in služajnosti. Viničarji zadrugi, vsi na občni zbor svoje stanovske hranilnice in posojilnice.

Tajništvo v Mariboru radi praznikov ne uraduje v dnevih 15. in 16. aprila, marveč teden pozneje dne 22. aprila.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Redni občni zbor strokovne skupine viničarjev se vrši v nedeljo dne 9. aprila po rani službi božji v društveni dvorani. Udeležba za vse viničarje je obvezna!

Nove knjige.

Josip Lavtižar: Marijina božja pota v Evropi. Šmarnice. Te šmarnice bodo ljudje zelo radi poslušali. So nekaj konkretnega, ne sama dogmatika in moralka. Mnoga teh božjih poti naši ljudje sami poznajo in bodo obujali ob branju spomine nanje. Da se seznanijo še z drugimi, bo dobro. Pisatelj je znan po svoji poljudni, prikupni pisavi. Nič previsokega, a vse gre k srcu! Dobi se knjiga pri pisatelju in založniku: Rateče-Planica na Gorenjskem. Cena v platno vezani knjigi 35 Din.

Šmarnice za leto 1933. Izšle so šmarnice Marije Pomočnice in stanejo broš. 12 Din in vez. 18 Din. Nove so tudi šmarnice »Evropska božja pota Marijina, stanejo vez. 35 Din. Naročila za lavantinsko škofijo se pošiljajo na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru. Prosimo, da le to čimprej zgodi, da jih dobite pravočasno!

»Satan in Iškariot«. Knjiga vezana se že dobi in stane polplatno 65 Din, vezana v celo platno 70 Din in z barvano naslovno sliko 75 Din. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sv. birma, pouk za birmance, za starše birmancev in za botre, je zelo priročna spominška knjižica na sv. birmo. Stane samo 3 Din. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Za cerkveno ljudske petje smo vam pripravili cerkvene pesmarice, ki smo jim določili kar najnižjo ceno: 1. Cerkevna ljudska pesmarica, izdaja 1933, samo po 3 Din, obsega 100 izbranih pesmi. 2. Venec svetih pesmi, izdaja 1907, obsega ravno 1000 cerkvenih pesmi, stane broš. 10 Din, vez. 30 Din. 3. Prijatelj otroški, molitve in pesmi z notami za šolsko mladino, broš. 2 Din, vez. Din 5.50 in 7.50. 4. Jezus, blagoslovi nas, Slomškove blagoslovne pesmi z notami, 5 Din. 5. Kvišku srca, pesmarica z notami bo zopet v aprilu 1933 dogotovljena. Poleg teh naročajte tudi vse ostale cerkvene skladbe, novejšje in starejše, pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Raznoterosti.

Prvi umor v zraku. Pri Sv. Benediktu v Teksasu v Severni Ameriki se je zgodil prvi umor v zraku. Ko je letalo padlo na tla, so ljudje našli obadva človeka, ki sta bila v letalu, namreč učitelja letalstva in njegovega učenca,

mrtva. Ko so ju pregledali, so ugotovili, da imata obadva v glavi rano od strelcev. Pristopil je tudi neki kmet ter izjavil, da je videl, kako je letalski učitelj iz nizko letečega letala visel brez življenja. To je dokaz, da je letalski učenec najprej ustrelil svojega učitelja, potem pa sebe.

Kmet — doktor. — Čast doktorja je podelilo vseučilišče v Upsali na Švedskem 79letnemu kmetu Patriku Petersonu, ki je prejel med oranjem njiv pisateljsko navdihnjenje, pa je napisal znanstveno delo velike vrednosti. Odkril je zaklad narodnega bogastva; po dolgem delu je ustvaril besednjak, ki obsega 36.000 besed in slovnico svojega narečja. Zbral je zgodbe, pravljice, pesmi, izreke in narodne običaje svoje ožje domovine, pa vse to poslal univerzi v Upsali, ki mu je seveda potem podelila zaslužen priznanje v imenovanju častnega doktorja.

Hranilne knjižice na dražbi.

V rokah imamo odlok neke davčne uprave na bivšem Štajerskem, v katerem se je za kuluk zarubila hranilna knjižica. V odloku samem se trdi, da se bo ista prodala do svote 500 Din pod cenilno vrednostjo, pri višji svoti pa samo do tričetrt cenilne vrednosti. Pri drugi dražbi pa za vsako ceno najboljšemu ponudniku. Ko smo prejeli ta odlok davčne uprave, smo se spomnili onega predloga v senatu, da se mora postopati proti vsem tistim, ki na katerikoli način trgujejo s hranilnimi knjižnicami in jim jemljejo dejansko vrednost. Za kakšno ceno bodo pa še knjižice, ki jih žene davčna oblast na dražbo? Ali je g. senator Ivan Hribar predvidel v svojem predlogu tudi ta slučaj, da se jemlje ugled posameznim denarnim zavodom tudi s tem, ako davčna oblast požene njihove hranilne knjižice na javno dražbo? Ali ni tudi to namerno oškodovanje vlagatelja, ki ne more dobiti iz denarnega zavoda gotovine, da bi plačal davke, pa se mu zato pod vsako ceno proda njegova — hranilna knjižica? Državne oblasti morajo imeti pred očmi posledice takega postopanja, ki je škodljivo dotičnim denarnim zavodom, ob enem pa tudi zasovraži med ljudstvom vsako varčevanje. Ker se dražba vrši te dni, bomo mogli o tem še poročati. Upamo, da se davčna oblast ne bo izpozabila in ne bo šla med tiste, ki vrednost hranilnih knjižice uničujejo.

Poslednje vesti.

Zagonetna smrt prevžitkarja. Od sobote na nedeljo je dobil pri Sv. Urbanu pri Ptuj 76letni prevžitkar Franc Bezjak na Trnovskem vrhu okrog 15 zabodljajev v trebuh in prsa. Imel je tudi prerezane žile na obeh rokah in je bila cela soba krvava. Zabodenega so našli v nedeljo jutro mrtvega na tleh. Kot osumljenec je bil aretiran 17letni Leopold Zoričič, sin posestnika, pri katerem je živel Bezjak na prevžitku.

Huda poškodba. Pri čiščenju kostanjev je padel v Ptuj 51letni občinski delavec Jakob Letonja. Zlomil si je obe roki in levo nogo.

Otrok smrtno ponesrečil. V Zlatoličju pri Št. Janžu na Dravskem polju je splezal triletni Stanko Hriberšek na kup hlodja in padel tako nesrečno, da je obležal mrtev.

Podlegel zabodljaju. Med novicami poročamo, kako je pri Sv. Andražu v Slov. goricah Franc Kocuvan dva obstrelil in Franca Žmavca pa zabodel skoro na cerkvenem pragu. V ptujsko bolnico prepeljani Žmavc je podlegel zabodljaju.

V spanju ga je ubil. 75letnega Matevža Uršiča, bivšega posestnika v Črešnjevci pri Sv. Petru pod Sv. gorami, je v nedeljo dne 2. t. m. neznanec v spanju s kolom lopnil po glavi s tako silo, da je udarjeni umrl v celjski bolnici.

V spanju se je zadušil vsled pijanosti od nedelje na pondeljek v Petrovčah pri Celju Poldi Pipovšek, po domače Kosov. Vsled premetavanja v spanju po ležišču se mu je natrosilo listje v sapnik in se je zadušil.

Smrtna kosa. Dne 27. marca je preminul v Ormožu veleposestnik g. Otmar Diermayr v

33

19

33

1900

let mineva, kar je umrl naš Odrešenik Jezus Kristus.

V spomin na ta veliki dogodek priredi
SLOV. PEVSKO DRUŠTVO „MARIBOR“
dne 7. aprila 1933 ob 8. zvečer v stolnici oratorij

SEDEM ZADNJIH BESED JEZUSOVIH NA KRIŽU

Sodelujejo solisti:

ga. Skvarčeva, gđc. Vedralova, g. Živko in g. Neralič
ter pomnožen vojaški orkester

Dirigira Janez Ev. Gašparič

V s t o p n i n a :

Sedeži po Din 10.—, 15.—, 20.—, stojišče po Din 6.—,
za dijake in vojake Din 2.—

Predprodaja vstopnic:

Höfer in Cirilova knjigarna, Aleksandrova cesta šte. 6

**Molimo te, Kristus, in te hvalimo,
ker si s svojim križem svet odrešil!**

starosti 64 let, zadet od možganske kapl. — Širje občinstvo bo zanimalo dejstvo, da je bil ta zadnji nemški župan mesta Ormoža. Vršil je ta posel skrajno nepristransko ter ni poznal nikake mržnje napram Slovincem; nasprotno, v vojni dobi se je često uprl pretiranim zahtevam vojaštva v prid domačinov. Bil je ugledno miroljuben in značajan mož, Blag mu spomin in mnogoštevilni rodbini naše odkritosrčno sožalje!

Pod vlak se je vrgel v duševni zmedenosti v Hrastniku bivši ruski podpolkovnik Miloš De Lazarija. Vsega razmesarjenega so našli na železniškem tiru.

Po nesreči in neprevdnosti je ustrelila dne 3. aprila v Ljubljani v krčmi »Pri sodčku« natakarka Kati Simonič svojo prijateljico in brezposelno natakarico Anico Piškur. Krogla je zadela žrtev pod srce, vendar njeno stanje ni brezupno.

Šmarje pri Jelšah. Marijina družba priredi na cvetno nedeljo 9. aprila, popoldne po večernicah v Katoliškem domu krasno igro iz prvih krščanskih časov »Mlini pod zemljo«. Vsi iskreno vabljeni!

Podčetrtak. Mrtvaški zvon kar poje letos naprej svojo pesem. V petek se je zopet ogla-

sil in zapel svojo zadnjo pesem tukajšnji najstarejši tržanki gospoj Mariji Kožer, ki je dočakala 86 let. Pekojna gospa je bila velika dobrotnica naše župne cerkve. Rada je poslušala članke iz »Slovenskega gospodarja« od Guzaja, katerega je sama večkrat videla. V petek zjutraj jo je zadela kap in je izdihnila svojo blago dušo. V nedeljo popoldne pa smo jo spremili k zadnjemu počitku v rodbinsko grobnico k Devici Mariji na Peska ob veliki udeležbi tržanov, faranov in drugih uglednih ljudi. Vživaj pokoj blaga duša in na svidenje nad zvezdami! Preostalim pa naše iskreno sožalje!

MALA OZNANILA

Sodarskega pomočnika sprejme Ramšak, Maribor, Meljska cesta 10. 460

Dne 3. t. m. prodaja: postelj, 10 omar od 100 Din naprej, kredenca trdi les 450 Din, mize, odeje, predalniki 120 Din, stara vrata, okna, peči. Maribor, Strossmajerjeva ulica 5. 464

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Zgornji Polskavi, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 17. m., ob treh popoldne, v posojilnični pisarni pri g. Katz, Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Pregled in odobritev računskega zaključka za leto 1932. 3. Namestitev predsednika. 4. Govor o obrestni meri. 5. Slučajnosti. — Ako ni ob določeni uri zadostno število članov navzočih, se vrši redni občni zbor eno uro pozneje, ne glede na število članov. 466

Sprejme se poštena služkinja, stara čez 30 let. Perovič, Pobrežje, šola. 462

Služkinja začetnica, do 17 let stara, sprejme se takoj. Maribor, Tržaška cesta 47. 468

Najnovejšo svileno ruto in blago za birmance do ite najcenejše v trgovini Ivan Meško, Sv. Bolfenk v Slov. goricah. 459

Predelavec, ki se razume v sadjarstvu in v živinoreji, se išče; po možnosti naj je oženjen. Maribor, Tattenbachova ulica 14. 461

Kupim posestvo med Celjem in Novim mestom. Naslov v upravi lista. 465

Proda se noveizidana hiša z lepim vrtom in z električno lučjo. Pobrežje pri Mariboru, Gubčeva ulica 24. 454

Kovaškega vajenca sprejme takoj Jožef Kac, Skorba pri Ptuj. 452

Prodajam dobro ohranjeni skobelni stroj poceni. Pirnat, Velenje. 455

Hlapca za vsa poljska dela, ki zna tudi vrtna in mizararska dela, išče Norbert Zanier, Sv. Pavel pri Preboldu. 457

Menjam beli semenski krompir za dobro pi-jačo. Pojasnila daje gostilna Partlič, Sv. Marjeta ob Pesnici. 453

Zastopniki Vzemne zavarovalnice v Ljubljani za okraj Gornja Radgona so gg.: Franc Husjak, Gornja Radgona, Ivan Sedonja, Zepovci-Apače in Franc Satler, Ščavnica. Dosedanji zastopnik g. Jakob Recek iz Plitvičkega vrha ni več upravičen sklepati zavarovanj za gori imenovano zavarovalnico. 439

Malo lepo posestvo v Soštanju, prikladno tudi za obrtnika, na prodaj. Poizve se v upravi lista. 456

Vajenca krepkega za mesarsko in prekajevalsko obrt sprejme iz dobre hiše takoj F. Grobušek, mesar in prekajevalec, Brežice. 447

Žične vložke

kom. po Din 100.—

Žične vloge iz izvanredno trde žice kom. po Din 150.—

Afrik madrace 3delne Din 300.—

Pri naročilu se prosi za natančno notranjo mero postelje. 364

„WEKA“ MARIBOR 18

Jugoslov. čebelarstva industrija

L. Ritzmann, Novi Vrbas

(Dun. ban.) 233

tovarna čebelarstva orodja, umetnega satovja, panjev. — Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik!

V lepo pomlad z dobrimi čevlji in nizkimi cenami

Din 40.—

Higijenični čevlji za otroke, črni ali rjavi, od št. 18 do 27 Din 40.—, iz laka Din 55.—

prinašajo najlepše vzorce zadnje mode:

Maribor: Slovenska ulica 12. — Ljubljana: Aleksandrova c. 1, Miklošičeva c. 14. — Celje: Vogal Aleksandre in Kocenove ulice, Murska Sobota in v vseh večjih krajih države.

Din 85.—

Sportni čevlji za deklice in dečke z okrašenim jezikom iz rjavega boksa, prvovrstni podplati. Od štev. 26 do 27 Din 85.—, od 28—30 Din 95.—, od štev. 31—35 Din 125.—, od št. 36—39 Din 155.—

Din 195.—

ORIGINAL GOODYEAR WELT

izdelava, najdovršenejša oblika, iz črnega ali rjavega boksa in iz laka.

Din 125.—

Udoben moški polčevlj iz črnega ali rjavega usnja.

Din 125.—

Eleganten čevlj na zaponko in v salonski obliki, z visoko ali nizko peto, iz laka ali rjavega boksa, v različnih kombinacijah.

Din 165.—

Iz črnega ali rjavega jelenjega usnja, zrasne kombinacije z lakom ali rjavim boksom. Na promenadi najelegantnejši čevlj.

Din 195.—

V rjavi ali črni barvi, z elegantno visoko in nizko peto.

Mlade gospodične nosijo samo ta elegantni čevlj iz črnega ali rjavega boksa v različnih kombinacijah.

Okusna izbira vseh vrst nogavic, kopit in drugih potrebščin ter vsega potrebnega pribora: »Peko« kreme, politure itd., ki vam le pod pristno znamko »Peko« zajamčijo trajnost oblike, lep sijaj in izgled čevlja.

Mizarskega vajenca sprejme takoj Vogrincec Simon, mizar v Radvencih, pošta Ivanjci pri Radgoni. 442

Sodarske pomočnike, izvežbane tudi tesanja dog, sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu: Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. Nastopiti je takoj. 450

Dekla za vsako kmečko delo se sprejme. Naslov v upravi lista. 431

Proda se dobro posestvo, vse ravnina, 6 oralov ob okrajni cesti. Tomažič Anton, Vratjvas, p. Apače. 438

Prodajam kincapar za podeželska društva. Jurij Cimerman, Maribor, Pobreška 13. 442

Prodajam jesenov les. Naslov: Ivan Grandošek, Jarenina. 441

Vajenec, močan in pošten, se sprejme takoj, dobi mesečno plačo. Pekarna Berlinger, Vurberk pri Ptuj. 449

Vinotoč Kuhn-Tausch v Razvanju otvorjen! Točimo rulandec, traminec, silvanec, kakor tudi brezalkoholne sadne in grozdne soke. 432

Za kovačnico prodajam popolno opremo. Oglej in vprašanja pri Alojziji Schmutzer, Slovenjgradec. 437

Kupimo staro zlato, srebro in srebrne krone po najvišji dnevni ceni. K. Ackermann in J. Kindl, Ptuj. 436

Prodajam večjo količino lepega sladkega sena. Naslov: Anton Penič, trgovec, Slovenska Bistrica. 440

Preklie. Podpisani Martin Pustinek preklicujem vse besede, katere sem izrekel proti g. Mariji Tajnšek ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Martin Pustinek, Sv. Ilj, Velenje. 435

Dražba lova. Srezko načelstvo v Mariboru desni breg, dne 25. marca 1933, No. 2929/2. Lovska pravica krajevne občine Hrastovec se da potom javne dražbe do 31. marca 1935 v zakup. Dražba se vrši v torek dne 2. maja 1933, ob 8. uri, v prostorih občinskega urada v Poljčanah, to je na uradni dan. — Sreski načelnik: Makar I. r. 433

Gunje, staro železje, mesing, baker, krojaške suknene odrezke, ovčjo volno kupi: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 21

Koš »Flugs«-patent z novim pritrjevanjem, kosišča in brusne kamne, klépalne stroje in srpe dobite pri Josipu Videmšek, Maribor, Koroševa ulica 36. 399

Mazalno mlo, potrebno v boju proti sadnim škodljivcem, dobavljamo v sodih od 25, 50, 100 in 200 kg po ceni od Din 8.— za 1 kg, franko postaja kupca. Tvornice »Zlatorog«, Maribor. 410

Sadjarji in kmetovalci Škropilnice za sadno drevje in vinograde, vse dele, ročne škropilnice 1 l in 2 l, in škropila, dobite najceneje tudi na hranilne knjižice pri Josipu Videmšek, Maribor, Koroševa ulica 36. 398

Vlomske tatvine se dogajajo vsak dan v trgovinah, obratih in privatnih stanovanjih. Da ste pred vlomilci in tatovi varni, se zavarujte pri »Vzajemni zavarovalnici«. Letna premija nizka. Ponudbe sprejema glavni zastopnik Franjo Žebot, Maribor, Loška ulica 10. 263

Semena sveža in zjamčeno kaljiva, vedno sveže žgano kavo in drugo špecerijo nudi Josip Jagodič, Celje, Glavni trg in Gubčeva ulica. 426

Brezobrestna posojila za nakup premičnin in nepremičnin, doto, razdolžitev itd., proti poroštvi, zaznambi ali vknjižbi dajejo: »Kreditne zadruge«, Ljubljana, pp. 307. — Sprejmejo zastopnike. 389

Kupim vsako množino domače slivovke: Grad, Dragomelj 4, p. Domžale. 353

Oblačilno blago, nogavice v veliki izbiri kupite najugodnejše v trgovinah Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 418

Za velikonočno streljanje nudim papirne topiče in petarde s topovsko detonacijo, kateri popolnoma streljanje z železnimi možnarji ter so popolnoma varni in enostavni pri uporabi. Nadalje krasne sort. rakete, brezdimen bengaličen ogenj za umetno razsvetljavo ter razne ognjarske izdelke po zmerni ceni. Da zamorem ugoditi vsem željam cenj. naročnikov, prosim pravočasne naročila z navedbo železniške postaje, na začasni naslov: Koštomaj Franc, pirotehnik, Čret pri Celju. Topiči kal. a Din 5.—, topiči kal. b Din 7.—, petarde Din 2.— za 1 komad. 419

Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti visečim trebuhom, potujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumijeve nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korzete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

Franc Podgoršek nasl.

Franc Bela

bandažist, Maribor, Slovenska ulica 2, Pismena naročila se izvršujejo točno ter pošiljajo po povzetju. 479

Vesele velikonočne praznike!

napravite sam sebi z nakupom novih oblek:

za otroke	od Din 70.—
za moške	od Din 220.—
kamgarn obleke	1a Din 495.—
Hubertusi	Din 320.—
ženske plašče	Din 190.—

Anton Macun, Maribor, Gosposka 8-10

Veliko veselje bode celo leto v rodbini, ako si nabavite manufakturno blago v Trg. domu Stermecki, ker tu so cene zelo nizke, izbira pa ogromna in blago izvrstne kakovosti. Zahtevajte vzorce od platna, gradla, cefirja, sukna, kamgarna, volne, svile, klota, poplina, kretona, tiskovine, sploh vse manufakturne robe.

Trgovski dom

Stermecki

Celje št. 24.

Vzorci in ceniki zastoj

Prodajam posestvo 6 in pol oralov. Brezule 32, p. Rače. 448

Mi Vam nudimo:

vedno sveže praženo kavo, veliko izbero v sirovi kavi, riž vseh vrst, koruzo, fino banaško moko, rozine, cvebe itd., vse po izredno nizkih cenah. 446

Anton Fazarinc, Celje

Kupujemo in zamenjujemo razne deželne pridelke.

Nizke cene in

velika izbira

v priznani in solidni kvaliteti Vam jamči za dober nakup. Prosim, prepričajte se z neobveznim obiskom, rad Vam pokažem vse moje poceni lepo blago. 388

Trgovska hiša

Franc Kolerič, Apače

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Naznanilo preselitve!

zobni atelje
E. G. HOPPE
drž. dipl. dentist.

Od 1. aprila 1933
se nahaja zobni atelje
Celje, Cankarjeva cesta 11,
I. nadstr., desno, nasproti
hotela „Pošta“. — Ordinira
od 8.—12. in od 2.—5. ure.

358

Klobuki

najnovejši od Din 48.-

naprej

otroški Din 28.-.

Velika izbira

o b l e k**Jakob Lah**

Maribor, Glavni trg 2

181

ZA VELIKONOČ

dobite novodošlo manufakturno blago poceni pri
Feliks Skrabl, Maribor, Gosposka 11.

Ugoden nakup pomladanskega blaga

volneno blago že po 20 Din 1 meter, kakor tu-
di vsakovrstno platno, blacvino, svilene rob-
ce dobite najceneje v

Trpin-ovem bazarju.

Oglejte si brez obveze pred nakupom.

Pozor! Pozor!

Za češčenje presvetega Reš-
njega Telesa je izšel nov
molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki ... običajnih
mo ... molitvenih
ur za sku, ne molitvene ure
Zelo priročna knjiga stane
samo Din 16.— z rdečo ob-
rezo in Din 20.— z zlato
obrezo.

Knjiga se naroča pri
**Tiskarni sv. Cirila v
Mariboru.**

O G L A S I

v „Slov. gospodarju“

ima jo

najboljši uspeh!**Priporočamc****Zadružnost**

reg. pom. blag. v Mariboru, Orožnova 8

in se zahvaljujemo

za točno izplačano pogrebnino. »Zadružnost« je po-
štena in vestna ustanova, z njenim delom in posmrtnim
zavarovanjem smo zadovoljni.

Kamnica pri Marib., 14. II. 1933. — Zafuta Jakob s. r.
Maribor, 18. II. 1933. — Hartberger Julijana s. r.
Gačnik, 25. II. 1933. — Pak Ivana s. r.
Maribor, 25. II. 1933. — Krušnik Franc s. r.
Sv. Ana v Slov. gor. 5. III. 1933. — Šneider Jozefa s. r.
Lobnica, 5. III. 1933. — Seifried Franc s. r.
Litija, 9. III. 1933. — Vladika Justa s. r.
Št. Ilj v Slov. goricah, 14. III. 1933. — Šušel Marija s. r.
Cvetkovi, 17. III. 1933. — Križaj Anton s. r.
Kamnik, 17. III. 1933. — Grašek Pepca s. r. 444
Vojnik pri Celju, 19. III. 1933. — Žgajnar Ivan s. r.
Štirmec, 24. III. 1933. — Bela Jožef s. r.
Brdo, 27. III. 1933. — Janežič Frančiška s. r.
Jiršovci, 29. III. 1933. — Bela Franc s. r.

Kupim pesestvo v okolici Maribora ali Celja.
Ponudbe na upravo lista pod »80.000 Din«.

ŽARNICE

in vse druge električne potrebščine dobite po
nizkih cenah v domači elektro-trgovini

K. Florjančič, Maribor

Glavni trg 23, v novi palači »Bergov dvor«.

Za posni čas:

Zelo lepa in poučna je vsebina post-
nega molitvenika

NA KALVARIJO.

Cena 25 Din. Naročite ga v Tiskarni sv.
Cirila v Mariboru.

Pozor!

Pozor!

SEMENA

vsakovrstna, kakor: travna, deteljna, zelen-
jadna in cvetlična, posebno pa za **peso**, nepre-
kosljive kakovosti in kaljivosti, Vam pripo-
roča v nakup staroznana trdka

M. Berdajs, Maribor

Ustanovljena 1869 Tel. št. 23-51 (interurban).

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru**Gosposka ulica**

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!